

Врз основа на член 472 став (9) од Законот за трговските друштва ("Службен весник на Република Македонија" број 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10 и 24/11), министерот за финансии донесе

**ПРАВИЛНИК ЗА СМЕТКОВНИОТ ПЛАН И
СОДРЖИНАТА НА ОДДЕЛНИТЕ СМЕТКИ
ВО СМЕТКОВНИОТ ПЛАН**

Член 1

Со овој правилник, се пропишува сметковниот план и содржината на одделните сметки во сметковниот план за субјектите кои сметководството го водат согласно Законот за трговските друштва и Правилникот за водење сметководство.

Овој правилник не се однесува на субјектите од став 1 на овој член, чие работење се уредува со посебен закон и доколку со друг пропис се пропишани посебни сметковни планови.

Сметковниот план и содржината на групите и на одделните сметки во сметковниот план од став 1 на овој член како и споредбениот преглед на сметките во сметковниот план се составен дел на овој правилник.

Член 2

Состојбата и движењето на средствата, капиталот, обврските, приходите, расходите и резултатот од работењето, се евидентираат на синтетички (трицифрени) сметки во сметковниот план во согласност со усвоените меѓународни стандарди за финансиско известување и меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

Пропишаните синтетички (трицифрени) сметки можат да се расчленат на аналитички.

Податоците за синтетички (трицифрени) сметки се обезбедуваат на начинот кој и одговара на техниката што се применува во водењето на сметководството.

Член 3

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник, престанува да важи Правилникот за сметковниот план и содржината на одделните сметки во сметковниот план („Службен весник на Република Македонија” бр. 113/06 и 127/07).

Член 4

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 12-38748/3
12 декември 2011 година
Скопје

Министер за финансии
м-р Зоран Ставрски, с.р.

I. СМЕТКОВЕН ПЛАН

КЛАСА 0 НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА

00 - НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

- 000 - Издатоци за развој
- 001 - Гудвил (Goodwil)
- 002 - Концесии, патенти, лиценци, трговски и услужни марки
- 003 - Софтвер и останати права
- 005 - Аванси за набавка на нематеријални средства
- 006 - Нематеријални средства во подготовка
- 007 - Останати нематеријални средства
- 008 - Вредносно усогласување на нематеријални средства
- 009 - Акумулирана амортизација на нематеријални средства

01 - МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

- 010 - Земјишта
- 011 - Градежни објекти
- 012 - Постројки и опрема
- 013 - Алат, погонски и канцелариски инвентар, мебел и транспортни средства
- 014 - Биолошки средства
- 015 - Останати материјални средства
- 016 - Материјални средства во подготовка
- 017 - Аванси за набавка на материјални средства
- 018 - Вредносно усогласување на материјални средства
- 019 - Акумулирана амортизација на материјални средства

02 - ВЛОЖУВАЊА ВО НЕДВИЖНОСТИ

- 020 - Вложувања во недвижности за наем
- 021 - Вложувања во недвижности заради зголемување на капиталот
- 026 - Вложувања во недвижности во подготовка
- 027 - Аванси за вложувања во недвижности
- 028 - Вредносно усогласување на вложувања во недвижности
- 029 - Акумулирана амортизација на вложувања во недвижности

03 - ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

- 030 - Вложувања во подружница
- 031 - Вложувања во придружни друштва и заеднички контролирани друштва (учество во заеднички вложувања)
- 032 - Долгорочни заеми и кредити на поврзани друштва во земјата и странство
- 033 - Дадени заеми и кредити во земјата и во странство
- 034 - Финансиски средства кои се чуваат до доспевање
- 035 - Финансиски средства расположиви за продажба
- 036 - Финансиски средства според објективна вредност преку добивката или загубата

- 037 - Дадени депозити и кауции во земјата и странство
- 038 - Останати долгорочни финансиски средства
- 039 - Вредносно усогласување на долгорочните финансиски средства

04 - ДОЛГОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА

- 040 - Побарувања од поврзани друштва врз основа на продажба
- 041 - Побарувања од неповрзани друштва врз основа на продажба на кредит
- 042 - Побарувања врз основа на наем - финансиски лизинг
- 043 - Побарувања врз основа на форфетинг
- 044 - Побарувања врз основа на дадени гаранции
- 045 - Спорни и ризични побарувања
- 046 - Побарувања за дадени аванси
- 047 - Останати долгорочни побарувања
- 049 - Вредносно усогласување на долгорочни побарувања

05 - ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА

- 050 - Одложени даночни средства

КЛАСА 1

ПАРИЧНИ СРЕДСТВА, ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ, КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА И ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ

10 - ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

- 100 - Парични средства на трансакциски сметки во денари
- 101 - Издвоени парични средства и акредитиви
- 102 - Парични средства во благајна
- 103 - Девизни сметки
- 104 - Девизни акредитиви
- 105 - Парични средства во благајна во странска валута
- 106 - Депозити - парични еквиваленти
- 107 - Хартии од вредност - готовински еквиваленти
- 108 - Останати парични средства
- 109 - Вредносно усогласување на парични еквиваленти

11 - ПОБАРУВАЊА ОД ПОВРЗАНИ ДРУШТВА

- 110 - Побарувања од поврзани друштва врз основа на продажба на добра и услуги во земјата
- 111 - Побарувања од поврзани друштва врз основа на продажба на добра и услуги во странство
- 112 - Побарувања од поврзани друштва за аванси, депозити и кауции во земјата
- 113 - Побарувања од поврзани друштва за аванси, депозити и кауции во странство

- 114 - Побарувања од поврзани друштва за камати (договорни и казнени) во земјата
- 115 - Побарувања од поврзани друштва за камати (договорни и казнени) во странство
- 116 - Побарувања од специфично работење од поврзани друштва
- 118 - Останати побарувања од поврзани друштва
- 119 - Вредносно усогласување на побарувањата од поврзани друштва

12 - ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ

- 120 - Побарувања од купувачи во земјата
- 121 - Побарувања од купувачи во странство
- 122 - Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции во земјата
- 123 - Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции во странство
- 124 - Побарувања од специфично работење на неповрзани друштва
- 125 - Побарувања од камати (договорни и казнени)
- 126 - Спорни и сомнителни побарувања
- 127 - Останати побарувања
- 129 - Вредносно усогласување на побарувањата од купувачи

13 - ПОБАРУВАЊА ОД ДРЖАВНИ ОРГАНИ И ИНСТИТУЦИИ

- 130 - Данок на додадена вредност
- 131 - Побарувања за повеќе платени акцизи
- 132 - Побарувања за повеќе платени царини и царински давачки
- 133 - Побарувања за повеќе платен данок на добивка, данок на вкупен приход и данок на приход платен на странско правно лице (задржан данок)
- 134 - Побарувања за повеќе платен персонален данок на доход
- 135 - Побарувања за повеќе платени придонеси и други давачки
- 136 - Побарувања за повеќе платен данок на имот
- 137 - Побарувања за регрес, субвенции, премии и други државни поддршки
- 138 - Останати побарувања од државни органи и институции
- 139 - Вредносно усогласување на побарувањата од државни органи и институции

14 - ПОБАРУВАЊА ОД ВРАБОТЕНИТЕ

- 140 - Побарувања од вработените за повеќе исплатена плата и надоместоци на плата и други примања
- 143 - Побарувања од вработените за аконтации за службени патувања
- 145 - Останати побарувања од вработените
- 149 - Вредносно усогласување на побарувањата од вработените

15 - ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

- 150 - Побарувања од осигурителни друштва
- 151 - Побарувања за тантиеми (надоместоци за користење патенти, знаци и авторски права)
- 152 - Побарувања врз основа на цесија, асигнација и преземање на долг

- 153 - Побарувања за членарини
- 154 - Побарувања за дивиденда или удел во добивката
- 157 - Побарувања врз основа на продажба на удел
- 158 - Останати побарувања
- 159 - Вредносно усогласување на останати побарувања

16 - КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

- 160 - Краткорочни кредити и заеми од поврзани друштва во земјата
- 161 - Краткорочни кредити и заеми од поврзани друштва во странство
- 162 - Краткорочни кредити и заеми во земјата
- 163 - Краткорочни кредити и заеми од странство
- 164 - Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање
- 165 - Хартии од вредност според објективна вредност преку добивката или загубата
- 166 - Краткорочно орочени денарски средства
- 167 - Краткорочно орочени странски средства за плаќање
- 168 - Останати краткорочни финансиски средства
- 169 - Вредносно усогласување на финансиски средства

19 - ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)

- 190 - Однапред платени трошоци
- 191 - Однапред платени зависни трошоци за набавка
- 192 - Однапред платени надоместоци за концесија
- 193 - Однапред платени франшизи, трговски знаци и слични права
- 194 - Однапред платени патенти и лиценци
- 195 - Пресметани приходи што не можеле да бидат фактурирани
- 198 - Останати однапред платени трошоци и пресметани приходи

КЛАСА 2

ОБВРСКИ, РЕЗЕРВИРАЊА ЗА ТРОШОЦИ И РИЗИЦИ, ОДЛОЖЕНИ ПЛАЌАЊА И ПРИХОДИ ЗА ИДНИ ПЕРИОДИ

21 - КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ СПРЕМА ПОВРЗАНИ ДРУШТВА

- 210 - Обврски од поврзани друштва врз основа на набавка на добра и услуги во земјата
- 211 - Обврски од поврзани друштва врз основа на набавка на добра и услуги од странство
- 212 - Обврски од поврзани друштва за аванси, депозити и кауции во земјата
- 213 - Обврски од поврзани друштва за аванси, депозити и кауции од странство
- 214 - Обврски од поврзани друштва за камати (договорни и казнени) во земјата
- 215 - Обврски од поврзани друштва за камати (договорни и казнени) од странство
- 216 - Обврски од специфично работење од поврзани друштва
- 218 - Останати обврски од поврзани друштва

22 - КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ

- 220 - Обврски спрема добавувачи во земјата
- 221 - Обврски спрема добавувачи од странство
- 222 - Обврски за примени аванси, депозити и кауции во земјата
- 223 - Обврски за примени аванси, депозити и кауции од странство
- 224 - Обврски од специфично работење од неповрзани друштва
- 225 - Обврски за камати (договорни и казнени)
- 229 - Останати обврски од добавувачи

23 - КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ ЗА ДАНОЦИ, ПРИДОНЕСИ И ДРУГИ ДАВАЧКИ

- 230 - Обврски за данокот на додадена вредност
- 231 - Обврски за акцизи
- 232 - Обврски за царини и царински давачки
- 233 - Обврски за данок на добивка, данок на вкупен приход и данок на приход платен на странско правно лице (задржан данок)
- 234 - Обврски за даноци и придонеси на плата и надоместоци на плата
- 235 - Обврски за персонален данок на доход
- 236 - Обврски за данок на имот
- 237 - Обврски за данок на непризнати расходи и помалку искажани приходи
- 239 - Обврски за останати даноци, придонеси и други давачки

24 - ОБВРСКИ СПРЕМА ВРАБОТЕНИТЕ

- 240 - Обврски за плата и надоместоци на плата
- 241 - Обврски за надоместоци на трошоците на вработените
- 242 - Останати обврски спрема вработените врз основа на колективни договори
- 249 - Останати обврски спрема вработените

25 - ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ И КРАТКОРОЧНИ РЕЗЕРВИРАЊА

- 250 - Обврски спрема осигурителни друштва
- 251 - Обврски за надомест и други примања на членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители
- 252 - Обврски спрема вршители на дејност и други физички лица
- 253 - Обврски врз основа на наем
- 254 - Обврски врз основа на учество во добивката
- 255 - Обврски за членарини
- 256 - Обврски за краткорочни резервирања на трошоци во гарантен рок
- 259 - Останати краткорочни обврски

26 - КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ

- 260 - Краткорочни кредити и заеми од поврзани друштва во земјата
- 261 - Краткорочни кредити и заеми од поврзани друштва од странство
- 262 - Краткорочни кредити и заеми во земјата
- 263 - Краткорочни кредити и заеми од странство
- 264 - Обврски врз основа на издадени хартии од вредност кои се чуваат до доспевање

- 265 - Обврски врз основа на есконтни работи
- 266 - Обврски врз основа на откуп на побарувања
- 267 - Обврски врз основа на нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинато работење
- 269 - Обврски врз основа на останати краткорочни финансиски средства

27 - ДОЛГОРОЧНИ РЕЗЕРВИРАЊА

- 270 - Резервирања за трошоци во гарантен рок
- 271 - Резервирања за трошоци за обновување на природни богатства
- 272 - Резервирања за трошоци за реструктурирање
- 273 - Резервирања за користи на вработените
- 279 - Останати долгорочни резервирања

28 - ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ

- 280 - Долгорочни обврски од поврзани друштва врз основа на набавка на добра и услуги во земјата и странство
- 281 - Долгорочни обврски од поврзани друштва за аванси, депозити и кауции во земјата и странство
- 282 - Долгорочни обврски спрема добавувачи во земјата
- 283 - Долгорочни обврски спрема добавувачи од странство
- 284 - Долгорочни обврски за примени аванси, депозити и кауции во земјата и странство
- 285 - Долгорочни обврски врз основа на заеми и кредити од поврзани друштва во земјата и странство
- 286 - Долгорочни обврски врз основа на заеми и кредити во земјата и странство
- 287 - Долгорочни обврски врз основа на издадени хартии од вредност
- 288 - Останати долгорочни обврски и останати финансиски долгорочни обврски
- 289 - Одложени даночни обврски

29 - ОДЛОЖЕНИ ПЛАЌАЊА НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИ ПЕРИОДИ (ПВР)

- 290 - Однапред пресметани трошоци
- 291 - Пресметани трошоци за набавка на добра
- 292 - Пресметани трошоци за користење на права
- 293 - Пресметани приходи за идни периоди
- 294 - Одложено признавање на приходи врз основа на државни поддршки
- 295 - Одложено признавање на приходи
- 299 - Останати пасивни временски разграничувања

КЛАСА 3 ЗАЛИХИ НА СУРОВИНИ, МАТЕРИЈАЛИ, РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ И СИТЕН ИНВЕНТАР

30 - ПРЕСМЕТКА НА НАБАВКАТА НА ЗАЛИХИ

- 300 - Вредност по пресметка од добавувачите
- 301 - Зависни трошоци на набавката

- 302 - Царини и други увозни давачки
- 303 - Данок на додадена вредност и останати давачки (без право на одбивка)
- 304 - Останати давачки поврзани со набавката на залихите
- 309 - Пресметка на набавката

31 - ЗАЛИХА НА СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ

- 310 - Суровини и материјали на залиха
- 311 - Суровини и материјали на пат
- 316 - Суровини и материјали во доработка, обработка и манипулација
- 318 - Вредносно усогласување на залихите на суровини и материјали
- 319 - Отстапување од стандардните (плански) цени на суровини и материјали

32 - ЗАЛИХА НА РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ

- 320 - Залиха на резервни делови
- 328 - Вредносно усогласување на залиха на резервни делови
- 329 - Отстапување од стандардните (плански) цени на резервните делови

35 - ЗАЛИХА НА СИТЕН ИНВЕНТАР, АМБАЛАЖА И АВТОГУМИ

- 350 - Ситен инвентар на залиха
- 351 - Ситен инвентар во употреба
- 352 - Залиха на амбалажа
- 353 - Амбалажа во употреба
- 354 - Залиха на автогуми
- 355 - Автогуми во употреба
- 358 - Вредносно усогласување на залихи на ситен инвентар, амбалажа и автогуми
- 359 - Отстапување од стандардните (плански) цени на ситен инвентар, амбалажа и автогуми

КЛАСА 4

ТРОШОЦИ И РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

**40 - ТРОШОЦИ ЗА СУРОВИНИ, МАТЕРИЈАЛИ, ЕНЕРГИЈА,
РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ И СИТЕН ИНВЕНТАР**

- 400 - Трошоци за суровини и материјали (за производство)
- 401 - Трошоци за материјали (за администрација, управа и продажба)
- 402 - Трошоци за енергија (за производство)
- 403 - Трошоци за енергија (за администрација, управа и продажба)
- 404 - Трошоци за резервни делови и материјали за одржување (за производство)
- 405 - Трошоци за резервни делови и материјали за одржување (за администрација, управа и продажба)
- 406 - Трошоци за амбалажа
- 407 - Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми (за производство)
- 408 - Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми (за администрација, управа и продажба)
- 409 - Отстапувања од стандардните (плански) цени

41 - ТРОШОЦИ ЗА УСЛУГИ

- 410 - Транспортни услуги
- 411 - Поштенски услуги, телефонски услуги и интернет
- 412 - Надворешни услуги за изработка на добра и извршување на услуги
- 413 - Услуги за одржување и заштита
- 414 - Наем - лизинг
- 415 - Комунални услуги
- 416 - Трошоци за истражување и развој
- 417 - Трошоци за реклама, пропаганда, промоција и саеми
- 419 - Останати услуги

42 - ПЛАТА, НАДОМЕСТОЦИ НА ПЛАТА И ОСТАНАТИ ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ

- 420 - Плата и надоместоци на плата - бруто (за производство)
- 421 - Плата и надоместоци на плата - бруто (за администрација, управа и продажба)
- 422 - Останати трошоци за вработените

43 - ТРОШОЦИ ЗА АМОРТИЗАЦИЈА И РЕЗЕРВИРАЊА

- 430 - Трошоци за амортизација (за производство)
- 431 - Трошоци за амортизација на биолошки средства
- 432 - Трошоци за амортизација (за администрација, управа и продажба)
- 433 - Долгорочни резервирања за трошоци за обновување на природни богатства
- 435 - Долгорочни резервирања за користи на вработените
- 436 - Долгорочни резервирања на трошоци за реструктурирање
- 437 - Долгорочни резервирања за гарантен рок
- 438 - Долгорочни резервирања за кауции и депозити
- 439 - Останати долгорочни резервирања за трошоци и ризици

44 - ОСТАНАТИ ТРОШОЦИ ОД РАБОТЕЊЕТО

- 440 - Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци
- 441 - Надоместоци на трошоци на вработените и подароци
- 442 - Трошоци за надомест и други примања на членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители
- 443 - Трошоци за спонзорства и донации
- 444 - Трошоци за репрезентација
- 445 - Трошоци за осигурување
- 446 - Банкарски услуги и трошоци за платен промет
- 447 - Даноци кои не зависат од резултатот, членарини и други давачки
- 448 - Трошоци за користење на права (освен наем)
- 449 - Останати трошоци на работењето

45 - ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ (ОБЕЗВРЕДНУВАЊЕ) НА НЕТЕКОВНИ И ТЕКОВНИ СРЕДСТВА

- 450 - Вредносно усогласување (обезвреднување) на нематеријални средства

- 451 - Вредносно усогласување (обезвреднување) на материјални средства
- 452 - Вредносно усогласување (обезвреднување) на вложувања во недвижности
- 453 - Вредносно усогласување (обезвреднување) на останати материјални средства
- 454 - Вредносно усогласување (обезвреднување) на долгорочни побарувања, депозити и слично
- 455 - Вредносно усогласување (обезвреднување) на краткорочни побарувања
- 456 - Вредносно усогласување (обезвреднување) на залихи
- 457 - Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинато работење
- 459 - Вредносно усогласување (обезвреднување) на останати средства

46 - ОСТАНАТИ РАСХОДИ

- 460 - Загуби врз основа на расходување и загуби од продажба на нематеријални и материјални средства
- 461 - Загуби врз основа на расходување и загуба од продажба на биолошки средства
- 462 - Загуби врз основа на продажба на учество во капитал и хартии од вредност
- 463 - Загуба од продажба на материјали
- 464 - Кусоци, кало, растур, расипување и кршење
- 465 - Расходи врз основа на ефекти од договорени заштити од ризици, кои не ги исполнуваат условите да се искажат во рамките на ревалоризационите резерви
- 466 - Расходи врз основа на директен отпис на побарувања
- 467 - Расходи за дополнително одобрени попусти, рабат, рекламации и дадени примероци
- 468 - Казни, пенали, надоместоци за штети и друго
- 469 - Останати расходи од работењето

47 - ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ

- 470 - Расходи врз основа на камати од работењето со поврзани друштва
- 471 - Расходи врз основа на курсни разлики од работењето со поврзани друштва
- 472 - Останати финансиски расходи од поврзани друштва
- 474 - Расходи врз основа на камати од работењето со неповрзани друштва
- 475 - Расходи врз основа на негативни курсни разлики од работењето со неповрзани друштва
- 476 - Вредносно усогласување (обезвреднување) на долгорочни финансиски средства и хартии од вредност расположиви за продажба
- 477 - Нереализирани загуби (расходи) од финансиски средства
- 479 - Останати финансиски расходи

48 - УДЕЛ ВО ЗАГУБА НА ПРИДРУЖНО ДРУШТВО И НЕТО ЗАГУБА ОД ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ

- 480 - Удел во загуба на придружно друштво
- 481 - Нето загуба од прекинато работење

49 - ПРЕНОС НА РАСХОДИ

- 490 - Распоред на директни трошоци - за пресметка на вредноста на добра (производи) и услуги
- 491 - Распоред на општи трошоци за пресметка на вредноста на добра (производи) и услуги
- 492 - Распоред на трошоците непосредно врз товар на вкупниот приход

КЛАСА 5

**СЛОБОДНА (ЗА ИНТЕРНА УПОТРЕБА-
ПОГОНСКИ ПРЕСМЕТКИ И ДРУГИ ПОТРЕБИ)**

КЛАСА 6

**ЗАЛИХИ НА ПРОИЗВОДСТВО, ГОТОВИ ПРОИЗВОДИ И СТОКИ,
БИОЛОШКИ СРЕДСТВА И НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ
ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ**

60 - ПРОИЗВОДСТВО

- 600 - Производство (изградба) во тек
- 601 - Залиха на полупроизводи
- 602 - Залиха на застарени недовршени производи, полупроизводи и делови
- 606 - Производство во доработка, обработка и манипулација
- 608 - Вредносно усогласување на недовршени производи - услуги, полупроизводи и делови
- 609 - Отстапување од стандардните (плански) цени на производството

61 - БИОЛОШКИ СРЕДСТВА

- 610 - Недовршено производство на биолошки средства
- 611 - Залиха на биолошки средства за продажба
- 618 - Вредносно усогласување на биолошки средства

63 - ГОТОВИ ПРОИЗВОДИ

- 630 - Производи на залиха
- 631 - Производи во туѓ склад
- 633 - Производи во продавница
- 634 - Вкалкулиран данок на додадена вредност
- 635 - Вкалкулирани акцизи
- 636 - Производи во доработка, обработка и манипулација
- 637 - Залихи на некурентни производи и отпадоци
- 638 - Вредносно усогласување на залихите на готовите производи
- 639 - Отстапување од стандардните (плански) цени на производите

65 - ПРЕСМЕТКА НА НАБАВКАТА НА СТОКИ

- 650 - Вредност на стоките по пресметка на добавувачот
- 651 - Зависни трошоци за набавка на стоки
- 652 - Царини и други увозни давачки за стоките

- 653 - Данок на додадена вредност, акцизи и други давачки за стоки
- 659 - Пресметка на набавката

66 - СТОКИ

- 660 - Стоки на залиха
- 661 - Стоки во туѓ склад
- 662 - Стоки на пат
- 663 - Стоки во продавница
- 664 - Вкалкулиран данок на додадена вредност
- 665 - Вкалкулирани акцизи
- 666 - Стоки во доработка, обработка и манипулација
- 668 - Вредносно усогласување на залихата на стоките
- 669 - Разлика во цени на стоките

67 - НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ

- 670 - Нематеријални средства кои се чуваат за продажба
- 671 - Земјиште кое се чува за продажба
- 672 - Градежни објекти кои се чуваат за продажба
- 673 - Вложувања во недвижности кои се чуваат за продажба
- 674 - Останати нетековни средства кои се чуваат за продажба
- 675 - Биолошки средства кои се чуваат за продажба
- 676 - Средства чие работење е прекинато
- 678 - Вредносно усогласување на нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинато работење

КЛАСА 7 ПОКРИВАЊЕ НА РАСХОДИ И ПРИХОДИ

70 - РАСХОДИ НА ПРОДАДЕНИ ДОБРА И УСЛУГИ

- 700 - Расходи врз основа на продадени добра (производи) и услуги
- 701 - Набавна вредност на продадени добра (стоки)
- 702 - Набавна вредност на продадени нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинато работење
- 703 - Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови и отпадоци

73 - ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА НА ДОБРА И УСЛУГИ НА ПОВРЗАНИ ДРУШТВА

- 730 - Приходи од продажба на добра (производи, стоки) и услуги на поврзани друштва во земјата
- 731 - Приходи од продажба на добра (производи, стоки) и услуги на поврзани друштва од странство
- 732 - Приходи од специфично работење на поврзани друштва
- 733 - Приходи од продажба на добра и услуги на поврзани друштва врз други основи

74 - ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА НА НЕПОВРЗАНИ ДРУШТВА

- 740 - Приходи од продажба на добра (производи) и услуги во земјата
- 741 - Приходи од продажба на добра (стоки) во земјата
- 742 - Приходи од продажба на добра (производи, стоки) и услуги во странство
- 743 - Приходи од продажба на материјали, резервни делови и отпадоци
- 744 - Приходи од продажба на нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинато работење
- 745 - Приходи врз основа на употреба на сопствени добра (производи, стоки) и услуги
- 746 - Приходи од специфично работење на неповрзани друштва
- 747 - Приходи од наемнини
- 748 - Приходи од продажба на добра врз основа на финансиски наем (лизинг)
- 749 - Останати приходи од продажба на неповрзани друштва

75 - ПРИХОДИ ОД ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА НЕТЕКОВНИ И ТЕКОВНИ СРЕДСТВА

- 750 - Приходи од вредносно усогласување на нематеријални средства
- 751 - Приходи од вредносно усогласување на материјални средства
- 752 - Приходи од вредносно усогласување на вложувања во недвижности
- 753 - Приходи од вредносно усогласување на останати материјални средства
- 754 - Приходи од вредносно усогласување на долгорочни побарувања, депозити и слично
- 755 - Приходи од вредносно усогласување на краткорочни побарувања
- 756 - Приходи од вредносно усогласување на залихи
- 757 - Приходи од вредносно усогласување на нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинато работење
- 759 - Приходи од вредносно усогласување на останати средства

76 - ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

- 760 - Добивки од продажба на нематеријални и материјални средства
- 761 - Добивки од продажба на биолошки средства
- 762 - Добивки од продажба на учество во капитал и хартии од вредност
- 763 - Добивки од продажба на материјали и отпадоци
- 764 - Вишоци
- 765 - Приходи од наплатени отпишани побарувања и приходи од отпис на обврските
- 766 - Приходи врз основа на ефекти од договорена заштита од ризик
- 767 - Приходи од премии, субвенции, дотации и донации
- 768 - Приходи од укинување на долгорочни резервирања
- 769 - Останати приходи од работењето

77 - ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ

- 770 - Приходи врз основа на камати од работењето со поврзани друштва
- 771 - Приходи врз основа на позитивни курсни разлики од работењето со поврзани друштва

- 772 - Останати финансиски приходи од поврзани друштва
- 773 - Приходи од вложувања во поврзани друштва
- 774 - Приходи врз основа на камати од работењето со неповрзани друштва
- 775 - Приходи врз основа на позитивни курсни разлики од работењето со неповрзани друштва
- 776 - Приходи од вложувања во неповрзани друштва
- 777 - Нереализирани добивки (приходи) од финансиски средства
- 779 - Останати финансиски приходи

**78 - УДЕЛ ВО ДОБИВКАТА НА ПРИДРУЖНО ДРУШТВО
И НЕТО ДОБИВКА ОД ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ**

- 780 - Удел во добивката на придружно друштво
- 781 - Нето добивка од прекинато работење

79 - РАЗЛИКА НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ

- 790 - Разлика на приходи и расходи од вкупното работење

**КЛАСА 8
РЕЗУЛТАТИ ОД РАБОТЕЊЕТО**

80 - ДОБИВКА/ЗАГУБА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ

- 800 - Добивка пред оданочување
- 801 - Загуба пред оданочување

81 - ДАНОК НА ДОБИВКА И ДРУГИ ДАВАЧКИ

- 810 - Данок на добивка
- 811 - Одложени даночни приходи
- 812 - Одложени даночни расходи
- 813 - Други давачки

82 - НЕТО ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДОТ

- 820 - Нето добивка за периодот
- 821 - Нето загуба за периодот

83 - ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДОТ КОЈА ПРИПАЌА НА ДРУГИ

- 830 - Добивка која припаѓа на сопствениците на матичното друштво
- 831 - Добивка која припаѓа на учество кое нема контрола
- 832 - Загуба која припаѓа на сопствениците на матичното друштво
- 833 - Загуба која припаѓа на учество кое нема контрола

84 - ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА/ЗАГУБА

- 840 - Добивка која произлегува од преведување на странско работење
- 841 - Загуба која произлегува од преведување на странско работење
- 842 - Добивка од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба

- 843 - Загуба од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба
  - 844 - Добивка од ефектот од хеџинг инструменти за хеџирање на парични текови
  - 845 - Загуба од ефектот од хеџинг инструменти за хеџирање на парични текови
  - 846 - Позитивни ефекти од ревалоризација на нематеријалните и материјалните средства
  - 847 - Негативни ефекти од ревалоризација на нематеријалните и материјалните средства
  - 848 - Актуарски добивки на дефинирани планови за користи на вработените
  - 849 - Актуарски загуби на дефинирани планови за користи на вработените
- 85 - УДЕЛ ВО ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА/ ЗАГУБА НА ПРИДРУЖНИ ДРУШТВА (САМО ЗА ПОТРЕБИТЕ НА КОНСОЛИДАЦИЈА)**
- 850 - Удел во останата сеопфатна добивка на придружни друштва
  - 851 - Удел во останата сеопфатна загуба на придружни друштва
- 86 - ДАНОК НА ДОБИВКА НА КОМПОНЕНТИ НА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА**
- 860 - Данок на добивка на компоненти на останата сеопфатна добивка
- 87 - НЕТО ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА/ЗАГУБА**
- 870 - Нето останата сеопфатна добивка
  - 871 - Нето останата сеопфатна загуба
- 88 - ВКУПНА СЕОПФАТНА ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДОТ**
- 880 - Сеопфатна добивка која им припаѓа на сопствениците на матичното друштво
  - 881 - Сеопфатна добивка која им припаѓа на учество кое нема контрола
  - 882 - Сеопфатна загуба која им припаѓа на сопствениците на матичното друштво
  - 883 - Сеопфатна загуба која им припаѓа на учество кое нема контрола
- 89 - РАСПОРЕДУВАЊЕ НА ДОБИВКАТА**
- 890 - Покривање на загубата од претходни години
  - 891 - Зголемување на капиталот (капитал на сопствениците)
  - 892 - Дивиденди или удел во добивката и друго
  - 893- Резерви
  - 899 - Нераспоредена добивка

КЛАСА 9

КАПИТАЛ, РЕЗЕРВИ И ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА

90 - ОСНОВНА ГЛАВНИНА - ЗАПИШАН КАПИТАЛ

- 900 - Основна главнина - запишан и уплатен капитал
- 901 - Запишана, а неуплатена основна главнина

902 - Сопствени акции и удели

91 - ПРЕМИИ НА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ

910 - Премии врз основа на продажба на обични акции

911 - Премии врз основа на продажба на приоритетни акции

912 - Премии врз основа на конверзија на приоритетни акции во обични акции

**93 - РЕВАЛОРИЗАЦИОНИ РЕЗЕРВИ И РАЗЛИКИ ОД ВРЕДНУВАЊЕ
НА КОМПОНЕНТИ НА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА**

930 - Ревалоризациони резерви на нематеријални и материјални средства

931 - Ревалоризациони резерви врз основа на преведување на странско работење

932 - Ревалоризациони резерви врз основа на финансиски средства расположиви за продажба

933 - Добивки/загуби од заштита на паричниот тек до рекласификација

934 - Добивки/загуби на дефинирани планови за користи на вработените

935 - Останати ревалоризациони резерви

94 - РЕЗЕРВИ

940 - Законски резерви

941 - Статутарни резерви

942 - Останати резерви

**95 - ЗАДРЖАНА (АКУМУЛИРАНА) ДОБИВКА И ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНА
ГОДИНА**

950 - Задржана (акумулирана) добивка од претходни години

951 - Добивка од тековната година

96 - ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА И ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНА ГОДИНА

960 - Пренесена загуба од претходни години

961 - Загуба за тековната година

97 - УЧЕСТВО ВО КАПИТАЛОТ КОЕ НЕМА КОНТРОЛА

99 - ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА (СМЕТКИ ОД 990 ДО 994)

990 - Примени туѓи недвижности, постројки и опрема

991 - Примени туѓи материјали, полупроизводи, производи и стоки

992 - Хартии од вредност и други вредносници

993 - Права

994 - Останата активна вонбилансна евиденција

99 - ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА (СМЕТКИ ОД 995 ДО 999)

995 - Обврски за примени туѓи недвижности, постројки и опрема

996 - Обврски за примени туѓи материјали, полупроизводи, производи и стоки

997 - Обврски за хартии од вредност и други вредносници

998 - Обврски за права

999 - Останата пасивна вонбилансна евиденција

II. СОДРЖИНА НА ГРУПИТЕ И НА ОДДЕЛНИТЕ СМЕТКИ

КЛАСА 0: НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА

1. На сметките од групата 00 - Нематеријални средства, се евидентираат вложувањата во одредено нематеријално средство без физичка содржина кое служи за производство или испорака на стока или услуги, за изнајмување на други лица или се користи за административни цели. Нематеријалните средства се признаваат и се вреднуваат во согласност со МСС 38, МСС 36, МСФИ 3 и други релевантни МСФИ и во согласност со одделите 18, 19 и 27 и други релевантни оддели на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

На сметката 000 - Издатоци за развој се евидентираат издатоците за развој на технологија, производи и материјали чии ефекти се очекуваат во период подолг од една година, како што се: издатоците за дизајн, конструкција тестирање на прототип и модели, издатоци за дизајн на алати, калапи, направи, модули и нова технологија на производни процеси; издатоци за развој на производи, примероци, рецептури; издатоци за развој на пазар, издатоци за развој на услуги и издатоци за истражување на минерални ресурси.

На сметката 001 - Гудвил (Goodwill), се евидентира вишокот на набавната вредност во однос на интересот на стекнувачот во објективната (фер) вредност на стекнатите идентификувани средства и обврски на датумот на стекнување и врз основа на деловни комбинации.

На сметката 002 - Концесии, патенти, лиценци, трговски и услужни марки се евидентираат вложувања во концесии за ресурси, патишта, риболов, лов, сообраќајни линии, и друго; вложувања во патенти и технологија, иновации, техничка и технолошка документација за производство на производи или за давање услуги; вложувања во лиценци и франшизи; трговски марки, индустриски права, маркетиншки права, услужни марки и слични права.

На сметката 003 - Софтвер и останати права, се евидентираат вложувањата во компјутерски софтвер; вложувањата во интернет страници и останатите долгорочни нематеријални права, како: вложувањата во авторски и други права за користење, вложување во знаења (know-how) и дизајн; вложување во права за репродуцирање на филмови и слично, за објавување во издаваштвото и слично; вложување во долгогодишно право на користење согласно договор; заложни права и хипотеки (реализирани) и останати долгогодишни права.

На сметката 005 - Аванси за набавка на нематеријални средства, се евидентираат дадените аванси за стекнување на сите облици на нематеријални средства.

На сметката 006 - Нематеријални средства во подготовка, се евидентираат сите облици на нематеријални средства од денот на вложувањето до денот на нивното активирање на некоја од сметките на групата 00.

На сметката 007 - Останати нематеријални средства се евидентираат филмовите, музичките записи, долгорочниот надомест за право на градење, премин и слично и останати неспоменати нематеријални средства.

На сметката 008 - Вредносно усогласување на нематеријалните средства се евидентира пресметаното вредносно усогласување на сите облици на нематеријални средства. Друштвото обезбедува аналитичка евиденција по основните сметки од оваа група на сметки.

На сметката 009 - Акумулирана амортизација на нематеријалните средства се евидентира исправката на вредност врз основа на пресметаната амортизацијата на сите облици на нематеријални средства.

2. На сметките од групата 01 - Материјални средства, се евидентираат материјалните средства кои се признаваат и вреднуваат во согласност со МСС 16, МСС 17, МСС 36, МСС 41 и други релевантни МСФИ и во согласност со одделите 17, 20, 27 и други релевантни оддели на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

На сметката 010 - Земјишта, се евидентира градежното земјиште без градежни објекти; земјиштето под градежните објекти; земјиштето за експлоатација на камен, глина, чакал, песок; земјиштето за експлоатација на руда, шумското земјиште, земјоделското земјиште; земјиштето под повеќегодишните насади, парковите и слично; земјиштето под сообраќајниците, дворовите, паркинзите; земјиштето за депонии; чистото необработено и незасадено земјиште и камењари; подобрување на земјиштето, како вложувања во одводнување, уредување на пристап и слично.

На сметката 011- Градежни објекти, се евидентираат административните згради, фабричките згради, халите и работилниците, зградите на хотели, мотели, ресторани, продавниците, складиштата, силосите, стакленици, сушални, ладилници, монтажни згради, бараки, мостови, дрвени конструкции, огради, спортски терени, стадиони, спортски сали, базени, рибници, паркинзи, надвозници, железнички пруги, мостови, тунели, вијадукти, цевководи, канали, далеководи, жичарници, градежни објекти вон употреба и за останати неспомнати градежни објекти.

На сметката 012 - Постројки и опрема, се евидентираат постројките за обработка и преработка, техничките постројки, погонските мотори, платформите, машините, енергетските постројки, постројките за разладување, постројките за пренос, мелничарски постројки, постројки за пакување и амбалажа, постројките вон употреба, опремата за производство и промет, канцелариската опрема, телекомуникациската опрема, компјутерите, опремата за продавници, опремата за угостителските објекти, за

хотелите и слично, опремата за сервисирање, земјоделската опрема, опремата за градежништво, опрема за заштита при работа и за противпожарна заштита, опремата вон употреба и останатите неспомнати постројки и опрема.

На сметката 013 - Алат, погонски и канцелариски инвентар, мебел и транспортни средства, се евидентираат алатите, мерните и контролни инструменти и прибор, аудио и видео апаратите, камерите, светлечки реклами, погонскиот инвентар и магацинскиот инвентар, канцеларискиот инвентар, мебелот, угостителскиот и хотелскиот инвентар, патничките возила, товарните возила, влечните возила, приклучните транспортни средства (приколки), автобусите, авионите, пловните објекти, велосипедите, моторите и слично.

На сметката 014 – Биолошки средства, се евидентираат повеќегодишните насади шуми, овоштарници, насади со винова лоза, паркови, зеленило, садници и слично), основното стадо кое се користи како работна и приплодна стока (добиток, живина, риби, пчелини семејства и слично) и останатите неспомнати животни (птици, кучиња и друго). На оваа сметка не се евидентира основното стадо во гоење и кое е наменето за продажба.

На сметката 015 - Останати материјални средства се евидентираат делата на ликовна, вајарска, филмска и друга уметност, предмети со музејска вредност, споменици на културата, книги, фотографии, олдтајмери, архивски предмети, макети, вложувања во туѓи недвижности, постројки и опрема и други неспомнати материјални средства.

На сметката 016 - Материјални средства во подготовка, се евидентираат сите облици на материјални средства од денот на вложувањето до денот на нивното активирање на некоја од сметките на групата 01.

На сметката 017- Аванси за набавка на материјални средства, се евидентираат дадените аванси за стекнување на сите облици на материјални средства.

На сметката 018 - Вредносно усогласување на материјални средства, се евидентираат пресметаното вредносно усогласување на сите облици на материјални средства. Друштвото обезбедува аналитичка евиденција по основните сметки од оваа група на сметки.

На сметката 019 - Акумулирана амортизација на материјалните средства, се евидентира исправката на вредност врз основа на пресметаната амортизацијата на сите облици на материјални средства.

3. На сметките од групата 02 – Вложувања во недвижности, се евидентираат недвижностите (земјиште и градежни објекти) кои се признаваат и вреднуваат во согласност со МСС 40 и други релевантни МСФИ и Оддел 16 и други релевантни оддели на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

На сметката 020 - Вложувања во недвижности за наем, се евидентираат недвижностите кое се чуваат од страна на сопственикот или наемателот во финансискиот наем за да се заработат наемнини.

На сметката 021 - Вложувања во недвижности заради зголемување на капиталот, се евидентираат недвижностите кои се чуваат од страна на сопственикот за зголемување (на вредноста) на капиталот.

На сметката 026 - Вложувања во недвижности во подготовка, се евидентираат сите облици на вложувања во недвижности од денот на вложувањето до денот на нивното активирање на некоја од сметките на групата 02.

На сметката 027 - Аванси за вложувања во недвижности, се евидентираат дадените аванси за стекнување на вложувања во земјиште и вложувања во градежни објекти.

На сметката 028 - Вредносно усогласување на вложувања во недвижности, се евидентира пресметаното вредносно усогласување на вложувања во земјиште и на вложувањата во градежни објекти.

На сметката 029 - Акумулирана амортизација на вложувања во недвижности, се евидентира исправката на вредноста врз основа на пресметаната амортизацијата на вложувањата во градежни објекти.

4. На сметките од групата 03 - Долгорочни финансиски средства, се евидентираат долгорочните финансиски вложувања кои се признаваат и вреднуваат во согласност со МСС 27, МСС 28, МСС 31, МСС 39 и други релевантни МСФИ и оддели 9, 11, 12, 14, 15, и други релевантни оддели на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

На сметката 030 - Вложувања во подружници, се евидентираат акциите и уделите во капиталот на друштвата во кои друштвото кое известува има контрола, односно учество во капиталот преку 50% и/или други услови дефинирани во стандардите, и кои влегуваат во групата за консолидација.

На сметката 031 - Вложувања во придружни друштва и заеднички контролирани друштва (учество во заеднички вложувања) се евидентираат акциите и уделите во капиталот на придружно друштво во кои друштвото учествува од 20% до 50% и/или други услови дефинирани во стандардите, како и учеството во заеднички вложувања во кои учеството на друштвата во капиталот на друго друштво е 50% со 50%

На сметката 032 - Долгорочни заеми и кредити на поврзани друштва во земјата и странство, се евидентираат долгорочни кредити и заеми дадени на матични, заависни и други поврзани друштва спрема називот на оваа сметка.

На сметката 033 - Дадени заеми и кредити во земјата и во странство, се евидентираат дадените заеми и кредити на правни лица во земјата и во странство, освен оние дадени на матични, зависни и други поврзани друштва.

На сметката 034 - Финансиски средства кои се чуваат до доспевање, се евидентираат финансиските средства со фиксни или утврдени износи на плаќање и со фиксно доспевање, за кои друштвото има намера и способност да ги држи до доспевање.

На сметката 035 - Финансиски средства расположиви за продажба, се евидентираат оние средства кои се определени како расположливи за продажба во согласност со сметководствената политика.

На сметката 036 - Финансиски средства според објективна вредност преку добивката или загубата, се евидентираат финансиските средства кои при почетното признавање се определени како финансиски средства по објективна вредност преку добивката или загубата, освен некотираните сопственички инструменти и оние финансиски инструменти кои немаат котирана пазарна цена и чијашто објективна вредност не може реално да се измери.

На сметката 037 - Дадени депозити и кауции во земјата и странство, се евидентираат дадените долгорочни депозити од деловните активности, депозитите кај деловните банки, депозитите кај осигурителните компании, судските депозити и друго, како и дадените долгорочни кауции за обврски, дадени кауции врз основа на купопродажни односи, дадени кауции за плаќања и други дадени кауции и капари.

На сметката 038 - Останати долгорочни финансиски средства, се евидентираат вложувања во инвестициони фондови и останати долгорочни средства.

На сметката 039 - Вредносно усогласување на долгорочните финансиски средства, се евидентира пресметаното вредносно усогласување на долгорочните финансиски средства во согласност со МСС 36 и МСС 39. Друштвото обезбедува аналитичка евиденција по основните сметки од оваа група на сметки.

5. На сметките од групата 04 - Долгорочни побарувања, се евидентираат побарувањата со рок на доспеаност подолг од 1 година кои се признаваат и вреднуваат во согласност со МСС 18, МСС 39 и други релевантни МСФИ и оддели 11, 12, 23 и други релевантни оддели на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

На сметката 040 - Побарувања од поврзани друштва врз основа на продажба, се евидентираат побарувањата од матични, зависни и други поврзани друштва врз основа на испорака на добра (производи и стоки) и услуги.

На сметката 041 - Побарувања од неповрзани друштва врз основа на продажба на кредит, се евидентираат побарувањата врз основа на продажба на добра (производи и

стоки) и услуги на кредит во земјата и во странство и останати побарувања од продажба на кредит.

На сметката 042 - Побарувања врз основа на наем - финансиски лизинг, се евидентираат побарувањата врз основа на средствата дадени во финансиски лизинг.

На сметката 043 - Побарувања врз основа на форфетинг се евидентираат побарувањата според називот на сметката.

На сметката 044 - Побарувања врз основа на дадени гаранции, се евидентираат побарувањата од гаранции за добро изведени работи, гаранции за тендери и друго.

На сметката 045 - Спорни и ризични побарувања, се евидентираат побарувањата според називот на сметката.

На сметката 046 - Побарувања за дадени аванси, се евидентираат побарувањата според називот на сметката.

На сметката 047- Останати долгорочни побарувања, се евидентираат долгорочните побарувања кои не се евидентирани на сметките од групата 04.

На сметката 049 - Вредносно усогласување на долгорочни побарувања, се евидентира пресметаното вредносно усогласување на долгорочните побарувања.

6. На сметките од групата 05 - Одложени даночни средства, се евидентираат одложените даночни средства во согласност со МСС 12 и други релевантни стандарди и оддел 29 и други релевантни оддели на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

На сметката 050 - Одложени даночни средства се евидентира износот на данокот на добивка кој може да се поврати во наредните периоди врз основа на привремени одбитни разлики, неискористени даночни загуби или пренесени неискористени даночни кредити.

КЛАСА 1: ПАРИЧНИ СРЕДСТВА, ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ, КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА И ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ

7. На сметките од групата 10 - Парични средства и парични еквиваленти, се евидентираат паричните средства во благајната, на сметките кај деловните банки, депозитите по видување, благородните метали и предметите од благородни метали и краткорочните и високо ликвидни вложувања со рок на доспеаност до три месеци или помалку, од датумот на стекнување и се со безначаен ризик од намалување на вредност.

На сметката 100 - Парични средства на трансакциски сметки во денари, се евидентираат денарските паричните средства на трансакциските сметки (друштвото оваа сметка ја расчленува согласно бројот на отворени трансакциски сметки кај банките), како и искористените рамковни кредити.

На сметката 101 - Издвоени парични средства и акредитиви, се евидентираат средствата издвоени на посебни сметки кај банките за отворени акредитиви во земјата, за исплата на чекови, за инвестиции и за други намени.

На сметката 102 - Парични средства во благајна, се евидентираат состојбата и уплати и исплати на готовина на главната благајна, благајната на продавница, благајна на сервисот и останатите видови благајна во зависност на дејноста на друштвото. Друштвото во рамки на ова сметка по потреба води преодна сметка за благајната на продавница.

На сметката 103 - Девизни сметки, се евидентира состојбата и промените на парични средства на сметките во странска валута. Друштвото оваа сметка ја расчленува во зависност од намената на сметката.

На сметката 104 - Девизни акредитиви, се евидентираат отворените девизни акредитиви кај банките за плаќања во странство.

На сметката 105 - Парични средства во благајна во странска валута, се евидентира состојбата, уплатите и исплатите на ефективни странски парични средства за службени патувања во странство, за трошоци поврзани со транспортот на стоката во странство, за менувачки работи и слично.

На сметката 106 - Депозити - парични еквиваленти се евидентираат депозитите по видување и депозитите со рок на доспеаност до три месеци или помалку.

На сметката 107 - Хартии од вредност - готовински еквиваленти се евидентираат високо ликвидни вложувања во хартии од вредност со рок на доспеаност до три месеци или помалку, од датумот на стекнување и се со безначаен ризик од намалување на вредноста. Друштвото обезбедува аналитика согласно видот на хартиите од вредност

На сметката 108 - Останати парични средства, се опфаќаат паричните средства кои не се евидентирани на другите сметки во рамки на групата на сметки 10 и паричните средства чие користење е ограничено или чија вредност е намалена.

На сметката 109- Вредносно усогласување на парични еквиваленти, се евидентира пресметаното вредносно усогласување на паричните еквиваленти.

8. На сметките од групата 11 - Побарувања од поврзани друштва, се евидентираат побарувањата од матичните, зависните и другите поврзани друштва, според називите на сметките од оваа група.

Побарувањата од поврзани друштва врз основа на продажба на добра и услуги се признаваат и се вреднуваат во согласност со МСС 18, МСС 39 и други релевантни МСФИ и одделите 11, 12 и 23 и други релевантни оддели на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

На сметката 110 - Побарувања од поврзани друштва врз основа на продажба на добра и услуги во земјата, се евидентираат побарувањата врз основа на продажба на добра и услуги на домашните матични, зависни и други поврзани друштва.

На сметката 111 - Побарувања од поврзани друштва врз основа на продажба на добра(производи и стоки) и услуги во странство, се евидентираат побарувањата врз основа на продажба на добра и услуги на странските матични, зависни и други поврзани друштва.

На сметката 112 - Побарувања од поврзани друштва за аванси, депозити и кауции во земјата, се евидентираат дадените аванси, депозити и кауции за набавка на добра и услуги во земјата на матични, зависни и други поврзани друштва.

На сметката 113 - Побарувања од поврзани друштва за аванси, депозити и кауции во странство, се евидентираат дадените аванси, депозити и кауции за набавка на добра и услуги во странство на матични, зависни и други поврзани друштва.

На сметката 114 - Побарувања од поврзани друштва за камати (договорни и казнени) во земјата се евидентираат побарувањата според називот на сметката.

На сметката 115 - Побарувања од поврзани друштва за камати (договорни и казнени) во странство се евидентираат побарувањата според називот на сметката.

На сметка 116 - Побарувања од специфично работење од поврзани друштва, се евидентираат побарувањата од матични, зависни и други поврзани друштва врз основа на комисиона и консигнациона продажба во земјата и во странство, извоз, увоз за туѓа сметка.

На сметката 118 - Останати побарувања од поврзани друштва, се евидентираат побарувањата од матични, зависни и други поврзани друштва за кои не е предвидена посебна сметка во рамки на групата 11.

На сметката 119 - Вредносно усогласување на побарувањата од поврзани друштва, се евидентира разликата меѓу сметководствената вредност и проценетата вредност на побарувањата од матични, зависни и други поврзани друштва.

9. На сметките од групата 12 - Побарувања од купувачи, се евидентираат побарувањата од купувачите во земјата и странство врз основа на продажба на добра и услуги. Побарувањата врз основа на продажба се признаваат и се вреднуваат во согласност со МСС 18, МСС 39 и други релевантни МСФИ и одделите 23, 11 и 12 и други релевантни

оддели на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и среднисубјекти.

На сметката 120 - Побарувања од купувачи во земјата, се евидентираат побарувањата врз основа на продажба на добра и услуги во земјата.

На сметката 121 - Побарувања од купувачи во странство, се евидентираат побарувањата од купувачите од продажба на добра и услуги во странство.

На сметката 122 - Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции во земјата, се евидентираат дадените аванси депозити и кауции за набавка на добра и услуги.

На сметката 123 - Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции во странство, се евидентираат дадените аванси, депозити и кауции за набавка на добра и услуги.

На сметката 124 - Побарувања од специфично работење на неповрзани друштва, се евидентираат побарувањата врз основа на комисиона и консигнациона продажба во земјата и во странство, извоз, увоз за туѓа сметка и други побарувања од специфично работење.

На сметката 125 - Побарувања од камати (договорни и казнени), се евидентираат побарувањата според називот на сметката.

На сметката 126 - Спорни и сомнителни побарувања, се евидентираат побарувањата спрема називот на сметката, како што се: побарувања од купувачи во предстечајна постапка, побарувања од купувачи во стечајна постапка, побарувања од купувачи во ликвидација, отпишаните побарувања од купувачите поради застареност и друго.

На сметката 127 - Останати побарувања, се евидентираат побарувањата кои не се евидентираат на другите сметки на групата 12.

На сметката 129 - Вредносно усогласување на побарувањата од купувачи, се евидентира разликата меѓу сметководствената вредност и проценетата вредност за наплата на побарувања евидентирани на сметките од групата 12.

10. На сметките од групата 13 - Побарувања од државни органи и институции, се евидентираат побарувањата од државата и други институции според називите на сметките од оваа група.

На сметката 130 - Данок на додадена вредност, се искажуваат побарувањата за данок на додадена вредност. Во задолжување на оваа сметка се искажува и пренесениот пресметан данок на додадена вредност од претходниот учесник во прометот.

На сметката 131 - Побарувања за повеќе платени акцизи, се евидентираат побарувањата според називот на сметката.

На сметката 132 - Побарувања за повеќе платени царини и царински давачки, се евидентираат побарувањата според називот на сметката.

На сметката 133 - Побарувања за повеќе платен данок на добивка, данок на вкупен приход и данок на приход платен на странско правно лице (задржан данок), се евидентираат побарувањата според називот на сметката.

На сметката 134 - Побарувања за повеќе платен персонален данок на доход, се евидентираат побарувањата според називот на сметката, како што се побарувањата за повеќе платен персонален данок на исплатена плата и надоместоци на плата и побарувања за повеќе платен персонален данок врз други основи.

На сметката 135 - Побарувања за повеќе платени придонеси и други давачки, се евидентираат побарувањата според називот на сметката.

На сметката 136 - Побарувања за повеќе платен данок на имот, се евидентираат побарувањата според називот на сметката.

На сметката 137 - Побарувања за регрес, субвенции, премии и други државни поддршки, се евидентираат побарувањата според називот на сметката.

На сметката 138 - Останати побарувања од државните органи и институции, се евидентираат побарувањата врз основа на останати неспомнати давачки кои не се евидентирани на другите сметки од групата 13.

На сметката 139 - Вредносно усогласување на побарувањата од државни органи и институции, се евидентира разликата меѓу сметководствената вредност и проценетата вредност на побарувањата од државни органи и институции за кои постои веројатност за ненаплативост.

11. На сметките од групата 14 - Побарувања од вработените, се евидентираат побарувањата од вработените според називите на сметките од оваа група.

На сметката 140 - Побарувања од вработените за повеќе исплатена плата и надоместоци на плата и други примања, се евидентираат побарувања според називот на сметката.

На сметката 143 - Побарувања од вработените за аконтации за службени патувања, се евидентираат побарувања за службени патувања во земјата и странство.

На сметката 145 - Останати побарувања од вработените, се евидентираат побарувањата кои не се евидентирани на другите сметки од групата 14.

На сметката 149 - Вредносно усогласување на побарувањата од вработените, се евидентира разликата меѓу сметководствената вредност и проценетата вредноста на побарувањата од вработените за кои постои веројатност за ненаплативост.

12. На сметките од групата 15 - Останати побарувања, се евидентираат побарувањата според називите на сметките од оваа група.

На сметката 150 - Побарувања од осигурителни друштва, се евидентираат побарувања според називот на сметката.

На сметката 151 - Побарувања за тантиеми (надоместоци за користење патенти, знаци и авторски права), се евидентираат побарувања според називот на сметката.

На сметката 152 - Побарувања врз основа на цесија, асигнација и преземање на долг, се евидентираат побарувања според називот на сметката.

На сметката 153 - Побарувања за членарини, се евидентираат побарувања според називот на сметката.

На сметката 154 - Побарувања за дивиденда или удел во добивката, се евидентираат побарувања според називот на сметката.

На сметката 157 - Побарувања врз основа на продажба на удел, се евидентираат побарувања според називот на сметката.

На сметката 158 - Останати побарувања, се евидентираат побарувањата кои не се евидентирани на другите сметки од групата 15.

На сметката 159 - Вредносно усогласување на останати побарувања, се евидентира разликата меѓу сметководствената вредност и проценетата вредноста на останатите побарувањата за кои постои веројатност за ненаплативост.

13. На сметките од групата 16 - Краткорочни финансиски средства, се евидентираат кредити, хартии од вредност и останати краткорочни средства со рок на доспевање, односно продажба до една година, според називите на сметките од оваа група.

Краткорочните финансиски вложувања се признаваат и се вреднуваат во согласност со МСС 39 и други релевантни МСФИ и одделите 11 и 12 и други релевантни оддели на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

На сметката 160 - Краткорочни кредити и заеми од поврзани друштва во земјата, се евидентираат краткорочните кредити и заеми со рок на доспевање до една година, дадени на матични, зависни и други поврзани друштва во земјата.

На сметката 161 - Краткорочни кредити и заеми од поврзани друштва во странство, се евидентираат краткорочните кредити и заеми со рок на доспевање до една година, дадени на матични, зависни и други поврзани друштва во странство.

На сметката 162 - Краткорочни кредити и заеми во земјата, се евидентираат краткорочните кредити и заеми со рок на доспевање до една година, дадени на неповрзани друштва во земјата.

На сметката 163 - Краткорочни кредити и заеми од странство, се евидентираат краткорочните кредити и заеми со рок на доспевање до една година, дадени на неповрзани друштва во странство.

На сметката 164 - Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање, се евидентираат отплатата на долгорочните хартии од вредност кои доспеваат за плаќање во рок до една година, освен оние кои се евидентирани на сметката 107- Хартии од вредност - готовински еквиваленти.

На сметката 165 - Хартии од вредност според објективна вредност преку добивката или загубата, се евидентираат финансиските средства набавени или настанати првенствено со цел за остварување на добивка од краткорочните флукуации на цените.

На сметката 166 - Краткорочно орочени денарски средства, се евидентираат краткорочните депозитите со рок на доспевање до 1 година во банките и во останатите финансиски институции, освен оние кои се евидентирани на сметката 106 - Депозити - парични еквиваленти.

На сметката 167 - Краткорочно орочени странски средства за плаќање, се евидентираат краткорочно орочените странски средства за плаќање со рок на доспевање до 1 година во банките и во останатите финансиски институции.

На сметката 168 - Останати краткорочни финансиски средства, се евидентираат краткорочните финансиски средства кои не се евидентирани на другите сметки од групата 16.

На сметката 169 - Вредносно усогласување на финансиски средства, се евидентираат проценетите намалувања на финансиските средства чија наплата е неизвесна, и за кои се проценува веројатна ненаплатливост.

14. На сметките од групата 19 – Платени трошоци за идни периоди и пресметани приходи (ABP), се евидентираат однапред платените трошоци и приходите од тековниот период кои не можеле да бидат фактурирани.

На сметката 190 - Однапред платени трошоци, се евидентираат трошоците кои се платени однапред за период од најмногу 12 месеци, а кои се однесуваат на различни пресметковни периоди.

На сметката 191 - Однапред платени зависни трошоци за набавка, се евидентира износот на платените трошоци врз основа на набавка на сировини, материјали, резервни делови, ситен инвентар и стоки кои не се евидентирани на сметките од групата 30 и група 65.

На сметката 192 - Однапред платени надоместоци за концесија, се евидентираат однапред платените надоместоци за концесија за период од најмногу 12 месеци, а кои се однесуваат на различни пресметковни периоди.

На сметката 193 - Однапред платени франшизи, трговски знаци и слични права, се евидентираат однапред платените надоместоци за франшизи, трговски знаци и слични права за период од најмногу 12 месеци, а кои се однесуваат на различни пресметковни периоди.

На сметката 194 - Однапред платени патенти и лиценци, се евидентираат однапред платените надоместоци за патенти и лиценци за период од најмногу 12 месеци, а кои се однесуваат на различни пресметковни периоди.

На сметката 195 - Пресметани приходи што не можеле да бидат фактурирани, се евидентираат приходите од тековниот период кои не можеле да бидат фактурирани, а за кои настанале трошоци во тековниот период.

На сметката 198 - Останати однапред платени трошоци и пресметани приходи, се евидентираат активните временски разграничувања кои не се евидентирани на другите сметки од групата 19.

КЛАСА 2: ОБВРСКИ, РЕЗЕРВИРАЊА ЗА ТРОШОЦИ И РИЗИЦИ, ОДЛОЖЕНИ ПЛАЌАЊА И ПРИХОДИ ЗА ИДНИ ПЕРИОДИ

15. На сметките од групата 21 - Краткорочни обврски спрема поврзани друштва се евидентираат краткорочните обврски спрема матични, зависни и други поврзани друштва според називот на сметките од оваа група.

На сметката 210 - Обврски од поврзани друштва врз основа на набавка на добра и услуги во земјата, се евидентираат фактурираните и нефактурираните обврски спрема домашните матични, зависни и други поврзани друштва кои влегуваат во групата за консолидирање.

На сметката 211 - Обврски од поврзани друштва врз основа на набавка на добра и услуги од странство, се евидентираат фактурираните и нефактурираните обврски спрема нерезидентните матични, зависни и други поврзани друштва.

На сметката 212 - Обврски од поврзани друштва за аванси, депозити и кауции во земјата, се евидентираат обврските според називот на сметката.

На сметката 213 - Обврски од поврзани друштва за аванси, депозити и кауции од странство, се евидентираат обврските според називот на сметката

На сметката 214 - Обврски од поврзани друштва за камати (договорни и казни) во земјата, се евидентираат обврските според називот на сметката.

На сметката 215 - Обврски од поврзани друштва за камати (договорни и казни) од странство, се евидентираат обврските според називот на сметката.

На сметката 216 - Обврски од специфично работење од поврзани друштва, се евидентираат обврските врз основа на комисиона и консигнациона продажба, увоз, извоз за туѓа сметка и други обврски од специфично работење со матични, зависни и други поврзани друштва.

На сметката 218 - Останати обврски од поврзани друштва, се евидентираат обврските спрема матични, зависни и други поврзани друштва кои не се евидентирани на другите сметки во рамките на групата 21.

16. На сметките од групата 22 - Краткорочни обврски спрема добавувачи, се евидентираат фактурираните и нефактурираните обврски спрема добавувачите во земјата и во странство.

На сметката 220 - Обврски спрема добавувачи во земјата, се евидентираат фактурираните и нефактурираните обврски спрема добавувачите во земјата, освен обврските спрема матичните, зависните и други поврзани друштва.

На сметката 221 - Обврски спрема добавувачи од странство, се евидентираат фактурираните и нефактурираните обврски спрема добавувачите во земјата, освен обврските спрема матичните, зависни и други поврзани друштва.

На сметката 222 - Обврски за примени аванси, депозити и кауции во земјата, се евидентираат обврските според називот на сметката.

На сметката 223 Обврски за примени аванси, депозити и кауции од странство, се евидентираат обврските според називот на сметката.

На сметката 224 - Обврски од специфично работење од неповрзани друштва, се евидентираат обврските врз основа на комисиона и консигнациона продажба во земјата и во странство, увоз, извоз за туѓа сметка и други обврски од специфично работење во земјата и во странство.

На сметката 225 - Обврски за камати (договорни и казнени), се евидентираат обврските според називот на сметката.

На сметката 229 - Останати обврски од добавувачи, се евидентираат обврските кои не се евидентирани на другите сметките од групата 22.

17. На сметките од групата 23 - Краткорочни обврски за даноци, придонеси и други давачки, се евидентираат обврските според називите на сметките од оваа група. Друштвото обезбедува аналитика за сметките во рамки на оваа група.

На сметката 230 - Обврски за данокот на додадена вредност, се евидентираат обврските врз основа на пресметаниот данок на додадена вредност.

На сметката 231 - Обврски за акцизи, се евидентираат обврските за акцизи при увоз и промет на акцизни добра.

На сметката 232 - Обврски за царини и царински давачки, се евидентираат царините кои влегуваат во состав на зависните трошоци при набавката на залихите и на нетековните средства.

На сметката 233 - Обврски за данок на добивка, данок на вкупен приход и данок на приход платен на странско правно лице (задржан данок), се евидентираат обврските на друштвата утврдени во Законот за данокот на добивката.

На сметката 234 - Обврски за даноци и придонеси на плата и надоместоци на плата, се евидентираат обврските според називот на сметката.

На сметката 235 - Обврски за персонален данок на доход, се евидентираат обврските според називот на сметката.

На сметката 236 - Обврски за данок на имот, се евидентираат обврските според називот на сметката.

На сметката 237 – Обврски за данок на непризнати расходи и помалку искажани приходи, се евидентираат обврските според називот на сметката

На сметката 239 - Обврски за останати даноци, придонеси и други давачки, се евидентираат обврските за јавни давачки кои не се евидентирани на другите сметки во рамките на групата 23.

18. На сметките од групата 24 - Обврски спрема вработените, се евидентираат обврските спрема вработените по разни основи, според називите на сметките од оваа група.

На сметката 240 - Обврски за плата и надоместоци на плата, се евидентираат обврските според називот на сметката.

На сметката 241 - Обврски за надоместоци на трошоци на вработените, се евидентираат обврските за дневници и за надомест на трошоците при службени патувања, обврски спрема вработените за користење на приватен автомобил за службени цели, теренски додаток, одвоен живот и слично.

На сметката 242 - Останати обврски спрема вработените врз основа на колективни договори, се евидентираат обврските кон вработените утврдени со колективни договори како: обврските врз основа на отпремнини, јубилејни награди, регрес за годишен одмор, помош при болест, помош за штети од елементарни непогоди и друго.

На сметката 249 – Останати обврски спрема вработените, се евидентираат обврските кои не се евидентирани на другите сметки од групата 24.

19. На сметките од групата 25 – Останати краткорочни обврски и краткорочни резервирања, се евидентираат обврските според називите на сметките од оваа група.

На сметката 250 - Обврски спрема осигурителни друштва, се евидентираат обврските според називот на сметката.

На сметката 251 - Обврски за надомест и други примања на членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители, се евидентираат обврските според називот на сметката.

На сметката 252 - Обврски спрема вршители на дејност и други физички лица, се евидентираат обврските според називот на сметката.

На сметката 253 - Обврски врз основа на наем, се евидентираат обврските според називот на сметката.

На сметката 254 - Обврски врз основа на учество во добивката, се евидентираат обврските за дивиденди и удели врз основа на распределба на добивката.

На сметката 255 - Обврски за членарини, се евидентираат обврските според називот на сметката.

На сметката 256 - Обврски за краткорочни резервирања на трошоци во гарантен рок, се евидентираат резервирања за трошоци во времетраење на гарантниот рок.

На сметката 259 - Останати краткорочни обврски, се евидентираат краткорочните обврски кои не се евидентираат на другите сметки од групата 25.

20. На сметките од групата 26 - Краткорочни финансиски обврски, се евидентираат обврските по кредити и заеми, хартии од вредност и останати краткорочни обврски кои доспеваат во рок до една година од денот на настанувањето на обврската. Краткорочните финансиски обврски се признаваат и се вреднуваат во согласност со МСС 39 и други релевантни МСФИ и одделите 11 и 12 и други релевантни оддели на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

На сметката 260 - Краткорочни кредити и заеми од поврзани друштва во земјата, се евидентираат обврските по краткорочни кредити и заеми во земјата со рок на доспевање до една година спрема резидентните матични, зависни и други поврзани друштва. Во рамките на сметката друштвото обезбедува аналитичка евиденција за обврските по камати и дел од долгорочните заеми и кредити за делот кој доспева за плаќање до 1 година.

На сметката 261 - Краткорочни кредити и заеми од поврзани друштва од странство, се евидентираат обврските по краткорочни кредити и заеми од странство со рок на доспевање до една година спрема нерезидентните матични, зависни и други поврзани друштва. Во рамките на сметката друштвото обезбедува аналитичка евиденција за обврските по камати и дел од долгорочните заеми и кредити за делот кој доспева за плаќање до 1 година.

На сметката 262 - Краткорочни кредити и заеми во земјата, се евидентираат обврските по краткорочни кредити и заеми во земјата со рок на доспевање до една година. Во рамки на сметката друштвото обезбедува аналитичка евиденција за обврските врз основа на камати и дел од долгорочните заеми и кредити за делот кој доспева за плаќање до 1 година.

На сметката 263 - Краткорочни кредити и заеми од странство, се евидентираат обврските врз основа на краткорочни кредити и заеми во странство со рок на доспевање до една година, освен обврските по кредити и заеми од матични, зависни и други поврзани друштва. Во рамките на сметката друштвото обезбедува аналитичка евиденција за обврските врз основа на камати и дел од долгорочните заеми и кредити за делот кој доспева за плаќање до 1 година.

На сметката 264 - Обврски врз основа на издадени хартии од вредност кои се чуваат до доспевање, се евидентираат обврските врз основа на издадени хартии од вредност во согласност со сметководствената политика на друштвото.

На сметката 265 - Обврски врз основа на есконтни работи, се евидентираат обврските врз основа на есконт на краткорочни хартии од вредност.

На сметката 266 - Обврски врз основа на откуп на побарувања, се евидентираат обврските врз основа на откуп на побарувања.

На сметката 267 - Обврски врз основа на нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинато работење, се евидентираат обврските врз основа на нетековни средства (или групи за отуѓување) кои се чуваат за продажба и средствата од прекинато работење во согласност со МСФИ 5, а кои се подмируваат или се гасат во случај на отуѓување на овие средства.

На сметката 269 - Обврски врз основа на останати краткорочни финансиски средства, се евидентираат обврските кои не се евидентирани на другите сметки од групата 26.

21. На сметките од групата 27 - Долгорочни резервирања, се евидентираат долгорочните резервирања за трошоци и ризици, кои се признаваат и вреднуваат во согласност со МСС 19, МСС 37 и други релевантни МСФИ и оддел 21 и 28 на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти. Неискористениот износ на резервирањето се укинува со одобрување на сметката од група 76 - Приходи од укинување на долгорочните резервирања .

На сметката 270 - Резервирања за трошоци во гарантен рок, се евидентираат резервирањата за трошоци кои ќе настанат во гарантниот рок за продадена опрема, извршени услуги и слично.

На сметката 271 - Резервирања за трошоци за обновување на природни богатства се евидентираат резервирањата за обновување на земјиште и за биолошка репродукција на шумите.

На сметката 272 - Резервирања за трошоци за реструктурирање, се евидентираат резервирањата според називот на сметката.

На сметката 273 - Резервирања за користи на вработените, се евидентираат резервирањата врз основа на бенефициите за вработените, како што се отпремнините при пензионирање, јубилејните награди и за други обврски спрема вработените, кои се исплаќаат во согласност со стекнатите права во текот и по престанокот на работниот однос.

На сметката 279 - Останати долгорочни резервирања, се евидентираат долгорочните резервирања за ризици и трошоци кои не се евидентирани на другите сметки од групата 27.

22. На сметките од групата 28 - Долгорочни обврски, се евидентираат обврските кои доспеваат во рок подолг од една година, од денот на настанувањето, односно по период на известување, според називите на сметките од оваа група. Долгорочните обврски се признаваат и се вреднуваат во согласност со МСС 39 и други релевантни МСФИ и оддели 11 и 12 и други релевантни оддели на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

На сметката 280 - Долгорочни обврски од поврзани друштва врз основа на набавка на добра и услуги во земјата и странство, се евидентираат обврските според називот на сметката. Во рамки на оваа сметка се евидентираат обврските за камата.

На сметката 281 - Долгорочни обврски од поврзани друштва за аванси, депозити и кауции во земјата и странство, се евидентираат обврските врз основа на примени долгорочни аванси, депозити и кауции од матични, зависни и други поврзани друштва.

На сметката 282 - Долгорочни обврски спрема добавувачи во земјата, се евидентираат обврските за набавка на производи, стоки и услуги спрема добавувачите во земјата.

На сметката 283 - Долгорочни обврски спрема добавувачи од странство, се евидентираат обврските за набавка на производи, стоки и услуги спрема добавувачите во странство.

На сметката 284 - Долгорочни обврски за примени аванси, депозити и кауции во земјата и странство, се евидентираат обврските врз основа на примени долгорочни аванси, депозити и кауции од купувачи, како што се авансите за изградба на градежни објекти, за изградба на постројки, за испорака на залихи и друго.

На сметката 285 - Долгорочни обврски врз основа на заеми и кредити од поврзани друштва во земјата и странство се евидентираат обврските врз основа на примени заеми и кредити од матични, зависни и други поврзани друштва во земјата и странство и обврските за камата.

На сметката 286 - Долгорочни обврски врз основа на заеми и кредити во земјата и странство се евидентираат обврските врз основа на примени заеми и кредити, освен обврските на заеми и кредити од матични, зависни и други поврзани друштва. Во рамки на оваа сметка се евидентираат и долгорочните обврски за финансиски лизинг.

На сметката 287 - Долгорочни обврски врз основа на издадени хартии од вредност, се евидентираат обврските за издадени хартии од вредност со рок на доспевање над 1 година. Друштвото обезбедува аналитичка евиденција на издадените конвертибилни обврзници кои што на доверителите им даваат право да ги заменат за акции, во

одреден период на определена опција или во кое било време за време на траењето на обврзниците.

На сметката 288 - Останати долгорочни обврски и останати финансиски долгорочни обврски, се евидентираат долгорочни обврски и останати финансиски долгорочни обврски кои не се евидентирани на другите сметки од групата 28.

На сметката 289 - Одложени даночни обврски, се евидентираат износите на данокот на добивка кои се плаќаат во идните периоди врз основа на оданочиви времени разлики во согласност со МСС 12 и оддел 29 на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

23. На сметките од групата 29 - Одложени плаќања на трошоци и приходи на идни периоди (пасивни временски разграничувања), се евидентираат пресметаните трошоци кои го товарат тековниот пресметковен период, а не се фактурирани, како и однапред наплатените или пресметаните приходи во тековниот период кои се однесуваат на наредниот пресметковен период.

На сметката 290 – Однапред пресметани трошоци, се евидентираат пресметани трошоци кои го товарат тековниот пресметковен период, а за кои не е примена фактура (телефон, греење, електрична енергија, плин, вода и слично), пресметана наемнина (оперативен наем), пресметани трошоци за реклама, пропаганда и саеми, пресметани трошоци за одржување на недвижностите, постројките и опрема, пресметани трошоци за премии за осигурување, пресметани трошоци за претплата на списанија, весници, стручна литература и слично, пресметани трошоци за банкарски услуги и други пресметани трошоци.

На сметката 291 - Пресметани трошоци за набавка на добра се евидентираат зависните трошоци на набавката на добра (превоз, осигурување и слично), за кои во моментот на книжење на набавката не се фактурирани. По добивање на фактурата за стварните трошоци за набавката се задолжува оваа сметка во корист на соодветната сметка за обврски.

На сметката 292 – Пресметани трошоци за користење на права, се евидентираат пресметаните трошоци за користење на права (франшиза, користење на трговски марки, лиценци, авторски права и за останати права.

На сметката 293 - Пресметани приходи за идни периоди, се евидентираат наплатените или пресметаните приходи во тековниот пресметковен период, а кои се однесуваат на идниот пресметковен период, како што се: однапред наплатени приходи и останатите приходи на идниот период.

На сметката 294 - Одложено признавање на приходи врз основа на државни поддршки, се евидентираат одложените приходи од државните субвенции, донации, помошти и

слично во согласност со МСС 20 и други релевантни МСФИ и оддел 24 на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и среднисубјекти.

На сметката 295 - Одложено признавање на приходи, се евидентираат разграничен вишок на приходи од продажба и повратен финансиски наем, одложените признати приходи во случај кога е предвидено враќање на купената стока и слично.

На сметката 299 - Останати пасивни временски разграничувања, се евидентираат пасивните временски разграничувања кои не се евидентирани на другите сметки на групата 29.

КЛАСА 3: ЗАЛИХА НА СУРОВИНИ, МАТЕРИЈАЛИ, РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ И СИТЕН ИНВЕНТАР

24. На сметките од групата 30 - Пресметка на набавката на залихи, се евидентира куповната (фактурна) вредност и трошоците на набавката што се засметуваат во набавната вредност на суровините, материјалите, резервните делови и ситниот инвентар, амбалажата и автогумите.

На сметката 300 - Вредност по пресметка од добавувачите, се евидентира фактурната цена на материјалите, резервните делови и ситниот инвентар.

На сметката 301 - Зависни трошоци на набавката, се евидентираат трошоците поврзани со набавката на залихите, како што се: трошоците за транспорт, за утовар и истовар, посебните трошоци за пакување, трошоците на сопствениот транспорт, трошоците на сопствениот утовар и истовар, трошоците за шпедиција, трошоците за атест и контрола, трошоците за доработка и оплеменување за време на набавката на залихите и останати зависни трошоци на набавката.

На сметката 302 - Царини и други увозни давачки, се евидентираат јавните давачки според називот на оваа сметка.

На сметката 303 - Данок на додадена вредност и останати давачки (без право на одбивка), се евидентираат јавните давачки според називот на оваа сметка.

На сметката 304 - Останати давачки поврзани со набавката на залихите, се евидентираат останатите давачки поврзани со набавката на залихите на суровините и материјалите, резервните делови и ситниот инвентар, амбалажата и автогумите.

На сметката 309 - Пресметка на набавката, се евидентира набавната вредност на суровините и материјалите, резервните делови и ситниот инвентар, амбалажата и автогумите. Со одобрување на оваа сметка и задолжување на соодветните сметки од групите 31, 32 и 35 се евидентира пресметката на набавката на суровините и материјалите, резервните делови и ситниот инвентар, амбалажата и автогумите.

Користењето на сметките на оваа група не е задолжително.

25. На сметките од групата 31- Залихи на суровини и материјали, се евидентира вредноста на залихите, вредносното усогласување на залихите на суровините и материјалите и отстапувањата од стандардните (планските) цени, според називите на сметките од оваа група. Признавањето и вреднувањето на залихите се врши во согласност со МСС 2 и други релевантни МСФИ и оддел 13 и други релевантни оддели на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

На сметката 310 - Суровини и материјали на залиха, се евидентираат залихите на суровините, на основниот и помошниот материјал, на горивата и мазивата, на канцеларискиот материјал, залихите на материјал врз основа на поврзано производство, залихите на материјалот за амбалажа, залихите на храна и пијалок и др. (во угостителството и хотелиерството), залихите на отпаден и расходуван материјал, залихите на земјоделски материјал и друго.

На сметката 311 - Суровини и материјали на пат, се евидентираат суровините и материјалите на пат.

На сметката 316 - Суровини и материјали во доработка, обработка и манипулација, се евидентираат суровините и материјалите според називот на сметката.

На сметката 318 - Вредносно усогласување на залихите на суровини и материјали, се евидентира разликата меѓу пониската нето продажна вредност и сметководствената вредност на залихите на суровини и материјали.

На сметката 319 - Отстапување од стандардните (плански) цени на суровините и материјалите, се евидентира отстапување од стандардните (плански) цени на суровините и материјалите.

26. На сметките од групата 32 – Залиха на резервни делови, се евидентираат набавените делови за вградување, по правило без обработка и доработка, во сопствени производи и за одржување, поправки и реконструкција, вредносното усогласување на залихите на резервните делови и отстапување од стандардните (планските) цени на резервните делови, според називите на сметките од оваа група. Признавањето и вреднувањето на залихите се врши во согласност со МСС 2 и други релевантни МСФИ и оддел 13 и други релевантни оддели на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

На сметката 320 - Залиха на резервни делови, се евидентираат залихите во магацин на резервните делови.

На сметката 328 - Вредносно усогласување на залиха на резервни делови, се евидентира разликата меѓу пониската нето продажна вредност и сметководствената вредност на залихите на резервни делови.

На сметката 329 - Отстапување од стандардните (плански) цени на резервните делови, се евидентира отстапување од стандардните (плански) цени на резервните делови.

27. На сметките од групата 35 – Залихи на ситен инвентар, амбалажа и автогуми, се евидентираат вредностите на ситниот инвентар, амбалажата и автогумите на залиха и во употреба, вредносното усогласување на залихите на ситниот инвентар, амбалажата и автогумите и отстапувањето од стандардните (планските) цени на ситниот инвентар, амбалажата и автогумите на соодветни сметки од оваа група. Признавањето и вреднувањето на залихите се врши во согласност со МСС 2 и други релевантни МСФИ и оддел 13 и други релевантни оддели на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

На сметката 350 - Ситен инвентар на залиха, се евидентираат залихите на ситниот инвентар во магацин.

На сметката 351 - Ситен инвентар во употреба, се евидентира ситниот инвентар во употреба.

На сметката 352 - Залиха на амбалажа, се евидентираат залихите на одделни амбалажи.

На сметката 353 - Амбалажа во употреба, се евидентира амбалажата во употреба.

На сметката 354 - Залиха на автогуми, се евидентираат залихите на автогумите.

На сметката 355 - Автогуми во употреба, се евидентираат автогумите во употреба.

На сметката 358 - Вредносно усогласување на залихите на ситен инвентар, амбалажа и автогумите, се евидентира разликата меѓу пониската нето продажна вредност и сметководствената вредност на залихите на ситен инвентар, амбалажа и автогуми.

На сметката 359 - Отстапување од стандардните (плански) цени на ситен инвентар, амбалажа и автогумите, се евидентира отстапувањето од стандардните (плански) цени на ситниот инвентар, амбалажата и автогумите.

КЛАСА 4: ТРОШОЦИ И РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

28. На сметките од групата 40 - Трошоци за сировини, материјали, енергија, резервни делови и ситен инвентар, се искажува вредноста на трошењето во работењето, преку сметките на залихите во класа 3 или непосредно (без складирање) според називите на сметките од оваа група.

На сметката 400 - Трошоци за сировини и материјали (за производство), се искажува вредноста на потрошените основни материјали, полупроизводи за вградување,

помошни материјали, потрошениот материјал за чистење и одржување, останати директни и општи трошоци на погонот и на услужната единица.

На сметката 401 - Трошоци за материјали (за администрација, управа и продажба), се евидентираат материјалните трошоци за администрацијата, управата и продажбата.

На сметката 402 - Трошоци за енергија (за производство) се евидентира вредноста на потрошената енергија, потрошениот материјал за производство на енергија и погонско гориво.

На сметката 403 - Трошоци за енергија (за администрација, управа и продажба), се евидентира вредноста на потрошената енергија, потрошениот материјал за производство на енергија и погонско гориво за администрација, управа и продажба.

На сметката 404 - Трошоци за резервни делови и материјали за одржување (за производство), се евидентираат вградените делови во сопствени и туѓи производни хали, постројки и опрема, потрошени резервни делови и материјали за замена во гарантен рок.

На сметката 405 - Трошоци за резервни делови и материјали за одржување (за администрација, управа и продажба), се евидентира трошокот според називот на сметката.

На сметката 406 - Трошоци за амбалажа, се евидентираат трошоци за амбалажа која не се двој од производот.

На сметката 407 - Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми (за производство), се евидентира еднократниот отпис.

На сметката 408 - Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми (за администрација, управа и продажба), се евидентира еднократниот отпис.

На сметката 409 - Отстапувања од стандардните (плански) цени, се евидентираат отстапувањата од стандардниот трошок.

29. На сметките од групата 41 - Трошоци за услуги, се искажуваат услугите според називите на сметките од оваа група.

На сметката 410 - Транспортни услуги, се евидентираат транспортните услуги од други субјекти, како што се трошоците за патен, железнички, воздушен, воден транспорт, за услуги за достава и логистика и останати трошоци за транспорт.

На сметката 411 - Поштенски услуги, телефонски услуги и интернет, се евидентираат трошоците според називот на сметката.

На сметката 412 - Надворешни услуги за изработка на добра и извршување на услуги, се евидентираат услугите за изработка на добра кои се составен дел на процесот на производство, како што се услугите за доработка, изработка, преработка и слично во производство и изградба и останати надворешни услуги за изработка на добра и извршување на услуги.

На сметката 413 - Услуги за одржување и заштита, се евидентираат трошоците за одржување на нетековни средства и трошоците за заштита.

На сметката 414 - Наем - лизинг, се евидентираат трошоците за наем на средства (оперативен наем).

На сметката 415 - Комунални услуги, се евидентираат трошоците за снабдување со вода и наводнување, за изнесување и собирање на смет и фекалии, за одржување на зеленило, за дератизација и дезинфекција, за одводнување и прочистување на отпадни и атмосферски води.

На сметката 416 - Трошоци за истражување и развој, се евидентираат трошоци за активности за стекнување нови знаења, трошоци за истражување алтернативи на материјали, уреди, добра, системи и трошоци на развој кои не се признаваат како нематеријално средство согласно со МСС 38 и оддел 18 на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и среднисубјекти.

На сметката 417 - Трошоци за реклама, пропаганда, промоција и саеми, се евидентираат трошоците за услуги врз основа на рекламирање и пропаганда преку електронски и печатени медиуми во земјата и странство, услуги на рекламни агенции, трошоци за рекламен и пропаганден материјал, трошоци за уредување и изложување на саеми и други изложби на добра и услуги во земјата и странство и останати трошоци за реклама, пропаганда, промоција и саеми.

На сметката 419 - Останати услуги се евидентираат трошоците за сите услуги кои не се евидентирани на сметките од групата 41.

30. На сметките од групата 42 - Плата, надоместоци на плата и останати трошоци за вработени, се евидентираат платите и надоместите на платите.

На сметката 420 - Плата и надоместоци на плата - бруто (за производство), се евидентираат трошоците според називот на сметката.

На сметката 421 - Плата и надоместоци на плата - бруто (за администрација, управа и продажба), се евидентираат трошоците според називот на сметката.

На сметката 422- Останати трошоци за вработените, се евидентираат трошоците за вработените за отпремнина при заминување во пензија, еднократен надоместок во вид

на испратнина, јубилејни награди, регрес за годишен одмор, помошти на вработените и слично.

31. На сметките од групата 43 - Трошоци за амортизација и резервирања, се евидентираат трошоците за амортизација на нематеријалните средства и на материјалните средства пресметани во согласност со сметководствената политика на друштвото и за резервирања кои се признаваат и вреднуваат во согласност со МСС 37 и МСС 19 и оддел 21 и 28 од меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти и сметководствената политика.

На сметката 430 - Трошоци за амортизација (за производство), се евидентираат трошоците за амортизацијата кои се однесуваат на производството.

На сметката 431 - Трошоци за амортизација на биолошки средства, се евидентираат трошоците според називот на сметката.

На сметката 432 - Трошоци за амортизација (за администрација, управа и продажба), трошоците за амортизација кои се однесуваат за администрацијата, управата и продажбата.

На сметката 433 - Долгорочни резервирања за трошоци за обновување на природни богатства, се евидентираат трошоците според називот на сметката.

На сметката 435 - Долгорочни резервирања за користи на вработените, се евидентираат трошоците според називот на сметката.

На сметката 436 - Долгорочни резервирања на трошоци за реструктурирање, се евидентираат трошоците според називот на сметката.

На сметката 437 - Долгорочни резервирања за гарантен рок, се евидентираат трошоците според називот на сметката.

На сметката 438 - Долгорочни резервирања за кауции и депозити, се евидентираат трошоците според називот на сметката.

На сметката 439 - Останати долгорочни резервирања за трошоци и ризици, се евидентираат трошоците според називот на сметката.

32. На сметките од групата 44 - Останати трошоци од работењето, се евидентираат трошоци според називите на сметките од оваа група.

На сметката 440 - Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци, се евидентираат трошоците според називот на сметката.

На сметката 441 - Надоместоци на трошоци на вработените и подароци, се евидентираат трошоците за надоместок за сместување и исхрана на терен, надоместок за одвоен живот, трошоци за организирана исхрана во текот на работа, трошоци за организиран превоз до и од работа, трошоци за задолжителни систематски лекарски прегледи, трошоци за образование и усовршување на вработените, подароци на вработените и слично.

На сметката 442 - Трошоци за надомест и други примања на членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители се евидентираат трошоците според називот на сметката.

На сметката 443 -Трошоци за спонзорства и донации, се евидентираат трошоците според називот на сметката.

На сметката 444 -Трошоци за репрезентација, се евидентираат трошоците според називот на сметката.

На сметката 445 -Трошоци за осигурување, се евидентираат премии за осигурување на нематеријални и материјални средства, премии за вршење на дејност, премии за вршење на ризични работи, премии за доброволно осигурување на вработени во пензиски фондови, премии за докуп на стаж за пензија и други премии.

На сметката 446 - Банкарски услуги и трошоци за платниот промет, се евидентираат трошоците кои се плаќаат во врска со извршениот платен промет и другите банкарски услуги.

На сметката 447 - Даноци кои не зависат од резултатот, членарини и други давачки, се евидентираат трошоците за данок на имот, данок на додадена вредност на добра дадени како подарок и наградни игри, членарини на здруженија, фондови, стопански комори, трошоци за истакнување на фирми, трошоци за радиодифузна такса и останати трошоци.

На сметката 448 - Трошоци за користење на права (освен наем), се евидентираат надомести за концесија, за франшиза, за know-how,патенти и останати трошоци за користење на права.

На сметката 449 - Останати трошоци на работењето, се евидентираат трошоците за кои не е пропишана посебна сметка во рамки на групата 44.

33. На сметките од групата 45 - Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни и тековни средства, се евидентираат негативните ефекти од вредносното усогласување на нематеријалните средства, материјалните средства, залихите, финансиските средства и побарувањата во согласност со следните стандарди: за нематеријални и материјални средства согласно МСС 36 и оддел 27 на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти; за биолошки средства согласно

МСС 41 и оддел 34 на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти; за вложувања во недвижности согласно МСС 40 и оддел 16 на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти; за побарувања и депозити согласно МСС 39 и оддел 11 и 12 на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти; за залихи согласно МСС 2 и оддел 13 на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти; за нетековни средства кои се чуваат за продажба согласно МСФИ 5.

На сметката 450 - Вредносно усогласување (обезвреднување) на нематеријалните средства, се евидентира намалувањето на сметководствената вредност на нематеријалните средства.

На сметката 451 - Вредносно усогласување (обезвреднување) на материјалните средства, се евидентира намалувањето на сметководствената вредност на материјалните средства.

На сметката 452 - Вредносно усогласување (обезвреднување) на вложувањата во недвижности, се евидентира намалувањето на сметководствената вредност на вложувањата во недвижности.

На сметката 453 - Вредносно усогласување (обезвреднување) на останати материјални средства, се евидентира намалувањето на сметководствената вредност на останатите материјални средства.

На сметката 454 - Вредносно усогласување (обезвреднување) на долгорочните побарувања, депозити и слично, се евидентира обезвреднувањето на долгорочните побарувања и депозити.

На сметката 455 - Вредносно усогласување (обезвреднување) на краткорочните побарувања, се евидентира обезвреднувањето на побарувањата до 1 година.

На сметката 456 - Вредносно усогласување (обезвреднување) на залихи, се евидентира обезвреднувањето на материјали, резервните, делови, ситен инвентар и автогуми, производи и залиха на стоки во магацин и во продавница.

На сметката 457 - Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинато работење се евидентира намалувањето на сметководствената вредност на нетековни средства (или група за отуѓување) кои се чуваат за продажба.

На сметката 459 - Вредносно усогласување (обезвреднување) на останати средства, се евидентира обезвреднувањето на средствата за кое не постои посебна сметка во рамки на групата 45.

34. На сметките од групата 46 - Останати расходи, се евидентираат загубите врз основа на продажба и расходување на нематеријални средства, недвижности, постројки и опрема, загубите врз основа на продажба на биолошките средства, загубите врз основа на продажба на хартиите од вредност и учеството во капиталот на друго друштво, загубите од продажба на материјали, кусоци, кало, растур, расипување и кршење, расходите врз основа на ефекти од договорена заштита од ризик, расходи врз основа на директни отписи на побарувања и останати неспомнати расходи. На сметката 460 - Загуби врз основа на расходување и загуби од продажба на нематеријални и материјални средства, се искажува неотпишаната вредност на нематеријалните и материјалните средства расходувани или отуѓени без продажба и загубите од продажба на нематеријалните и материјалните средства.

На сметката 461 - Загуби врз основа на расходување и загуба од продажба на биолошки средства, се евидентира неотпишаната вредност и дополнителните трошоци на отпишаните биолошки средства и загубата од продажба на овие средства.

На сметката 462 - Загуби врз основа на продажба на учество во капитал и хартии од вредност се евидентира загубата, ако учеството во капиталот и хартиите од вредност се продадат по пониска вредност од сметководствената вредност.

На сметката 463 - Загуба од продажба на материјали се евидентира загубата, ако материјалите се продадат по пониска вредност од сметководствената вредност.

На сметката 464 - Кусоци, кало, растур, расипување и кршење се евидентираат кусоците утврдени со попис, како и кало, растур, расипување и кршење при манипулирање со средствата до нормираните износи и над нормираните износи.

На сметката 465 - Расходи врз основа на ефекти од договорени заштити од ризици, кои не ги исполнуваат условите да се искажат во рамките на ревалоризационите резерви, се евидентираат расходите според називот на сметката.

На сметката 466 - Расходи врз основа на директен отпис на побарувања, се евидентираат расходите за отпис на побарувањата според називот на сметката.

На сметката 467 - Расходи за дополнително одобрени попусти, рабат, рекламации и дадени примероци, се евидентираат одобрените попусти по извршена продажба, расходи за рекламации за неквалитет, како и расходи заради дадени примероци за контрола, прегледи и слично.

На сметката 468 - Казни, пенали, надоместоци за штета и друго, се евидентираат трошоците според називот на сметката

На сметката 469 - Останати расходи од работењето, се евидентираат трошоци за спорови, расходи кои не се во функција на вршење на дејност, расходи од ефекти од

промена на сметководствените политики и грешки кои не се материјално значајни и други расходи.

35. На сметките од групата 47 - Финансиски расходи, се евидентираат расходите според називите на сметките од оваа група.

На сметката 470 - Расходи врз основа на камати од работењето со поврзани друштва, се евидентираат расходите за камати во земјата и странство според називот на сметката.

На сметката 471 - Расходи врз основа на курсни разлики од работењето со поврзани друштва, се евидентираат расходите за курсни разлики според називот на сметката.

На сметката 472 - Останати финансиски расходи од поврзани друштва, се евидентираат финансиските расходи врз основа на валутна клаузула, и други финансиски расходи од работењето со матични, зависни и други поврзани друштва.

На сметката 474 - Расходи врз основа на камати од работењето со неповрзани друштва, се евидентираат расходите за камати врз разни основи.

На сметката 475 - Расходи врз основа на негативни курсни разлики од работењето со неповрзани друштва, се евидентираат негативни курсни разлики на монетарни ставки пресметани по среден курс на НБРМ.

На сметката 476 - Вредносно усогласување (обезвреднување) на долгорочни финансиски средства и хартии од вредност расположиви за продажба, се евидентира вредносното усогласување според називот на сметката .

На сметката 477 - Нереализирани загуби (расходи) од финансиски средства, се евидентира вредносното усогласување (обезвреднување) на хартиите од вредност кои се чуваат за тргување. На сметката 479 - Останати финансиски расходи, се евидентираат расходите кои не се евидентирани на сметките од групата 47.

36. На сметките од групата 48 - Удел во загубата на придружно друштво и нето загуба од прекинатото работење се евидентираат расходите според називите на сметките од оваа група.

На сметката 480 - Удел во загуба на придружно друштво, се евидентира уделот во загубата на придружно друштво согласно МСС 28 и оддел 14 од меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

На сметката 481 - Нето загуба од прекинатото работење, се евидентира нето загубата од организационен дел за кој е донесена одлука за прекинување на работењето во согласност со МСФИ 5.

37.Преку сметките од групата 49 - Пренос на расходи, се пренесуваат вкупните трошоци при составување на билансот на успехот.

Сметките од групата 49 - се затвораат со сметките на останатите групи од класа 4 на крајот од годината, односно при изработката на годишната сметка.

На сметката 490 - Распоред на директни трошоци - за пресметка на вредноста на добра (производи) и услуги, се евидентира преносот на расходите според називот на сметката.

На сметката 491 - Распоред на општи трошоци за пресметка на вредноста на добра (производи) и услуги, се евидентира преносот на расходите според називот на сметката.

На сметката 492 - Распоред на трошоците непосредно врз товар на вкупниот приход, се евидентира преносот на расходите според називот на сметката.

КЛАСА 6: ЗАЛИХИ НА ПРОИЗВОДСТВО, ГОТОВИ ПРОИЗВОДИ И СТОКИ, БИОЛОШКИ СРЕДСТВА И НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ

38.На сметките од групата 60 – Производство, се евидентира вредноста на залихите на производството, недовршените производи, полупроизводите и деловите како и на незавршените услуги по цена на чинење, односно по нето реализационата вредност, доколку е истата пониска, на крајот на пресметковниот период.

Признавањето и вреднувањето на залихите на производство се врши во согласност со МСС 2, МСС 11, и други релевантни МСФИ и оддел 13 и други релевантни оддели на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

На сметката 600 - Производство (изградба) во тек, се евидентира вредноста на залихите според називот на сметката.

На сметката 601 - Залиха на полупроизводи, се евидентира вредноста на залихите според називот на сметката.

На сметката 602 - Залиха на застарени недовршени производи, полупроизводи и делови, се евидентира вредноста на залихите според називот на сметката.

На сметката 606 - Производство во доработка, обработка и манипулација, се евидентира вредноста на залихите на недовршени производи, полупроизводи и делови дадени на други друштва за обработка и доработка.

На сметката 608 - Вредносно усогласување на недовршени производи - услуги, полупроизводи и делови, се евидентира исправката - намалувањето на вредноста на залихите евидентирани на сметките од групата 60.

На сметката 609 - Отстапување од стандардните (плански) цените на производството, се евидентира отстапувањето од цените на залихите евидентирани на сметките од групата 60.

39. На сметките од групата 61 - Биолошки средства, се евидентира вредноста на залихите на биолошките средства во согласност со МСС 2, МСС 41 и оддел 13 и 34 од меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

На сметката 610 - Недовршено производство на биолошки средства, се евидентираат залихите според називот на сметката.

На сметката 611 - Залиха на биолошки средства за продажба, се евидентираат залихите според називот на сметката.

На сметката 618 - Вредносно усогласување на биолошки средства, се евидентира вредносното усогласување на залихите на биолошките средства.

40. На сметките од групата 63 – Готови производи, се евидентира вредноста на залихите на готовите производи по цената на чинење, односно по нето реализационата вредност, доколку е истата пониска, на крајот на пресметковниот период.

Признавањето и вреднувањето на залихите на готовите производи се врши во согласност со МСС 2, МСС 11, други релевантни МСФИ и оддели 13 и други релевантни оддели на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

На сметката 630 – Производи на залиха, се евидентира вредноста на залихите на готови производи

На сметката 631 - Производи во туѓ склад, се евидентира вредноста на готови производи според називот на сметката .

На сметката 633 - Производи во продавница, се евидентира вредноста на готовите производи според називот на сметката .

На сметката 634 - Вкалкулиран данок на додадена вредност, се евидентира пресметаниот ДДВ во вредноста на залихите на готовите производи во сопствените продавници.

На сметката 635 - Вкалкулирани акцизи, се евидентира пресметаната акциза во вредноста на залихите готовите производи во сопствените продавници, доколку продажните цени се формираат со акциза.

На сметката 636 - Производи во доработка, обработка и манипулација, се евидентира вредноста на залихите на производите предадени во производство на заеднички производи, производите дадени за доработка и обработка кај други друштва.

На сметката 637 - Залихи на некурентни производи и отпадоци, се евидентира залихите според називот на сметката

На сметката 638 - Вредносно усогласување на залихите на готовите производи, се евидентира исправката - намалувањето на вредноста на залихите евидентирани на сметките од групата 63.

На сметката 639 - Отстапување од стандардните (плански) цени на производите, се евидентира отстапувањето на цените на залихите евидентирани на сметките од групата 63.

41. На сметките од групата 65 - Пресметка на набавката на стоки, се евидентира вредноста на набавените стоки по елементите на набавната цена.

На сметката 650 - Вредност на стоките по пресметка на добавувачот, се евидентира набавната цена на стоките.

На сметката 651 - Зависни трошоци за набавка на стоки, се евидентираат транспортните трошоци, манипулативните и другите трошоци кои можат директно да се припишат на набавката на стоките.

На сметката 652 - Царини и други увозни давачки за стоките, се евидентираат царините и други увозни давачки за стоките.

На сметката 653 - Данок на додадена вредност, акцизи и други давачки за стоки, се евидентира данок на додадена вредност, акцизи и други давачки при набавка на стоките.

На сметката 659 - Пресметка на набавката, се пресметува и се пренесува вредноста на набавените стоки на сметките од групата 66.

Користењето на сметките од оваа група не е задолжително.

42. На сметките од групата 66 - Стоки, се евидентираат залихите на стоки според називите на сметките од оваа група.

Признавањето и вреднувањето на залихите на стоки се врши во согласност со МСС 2, други релевантни МСФИ и оддел 13 и други релевантни оддели на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

На сметката 660 - Стоки на залиха, се евидентира вредноста на залихата на стоки пред ставање на стоките во промет.

На сметката 661 - Стоки во туѓ склад, се евидентира вредноста на залихите на стоки кои се дадени за складирање во туѓ склад, силос, ладилник и друго, и кои се дадени за комисиона и консигнациона продажба.

На сметката 662 - Стоки на пат, се евидентира вредноста стоките кои се испорачани на купувачот до моментот додека купувачот не го потврди приемот на стоките.

На сметката 663 - Стоки во продавница, се евидентира вредноста на залихите на стоки кои се ставени во промет на мало.

На сметката 664 - Вкалкулиран данок на додадена вредност, се евидентира пресметаниот ДДВ во вредноста на залихите на стоки во продавници.

На сметката 665 - Вкалкулирани акцизи, се евидентира пресметаната акциза во вредноста на залихите на стоки во продавници, доколку продажните цени се формираат со акциза.

На сметката 666 - Стоки во доработка, обработка и манипулација, се евидентираат стоките според називот на сметка на доработка и обработка.

На сметката 668 - Вредносно усогласување на залихата на стоките, се евидентира разликата меѓу пониската нето реализациона вредност и сметководствената вредност на залихите евидентирани на сметките од групата 66.

На сметката 669 - Разлика во цени на стоките, се евидентира разликата во цените на залихите на стоки евидентирани на сметките од групата 66.

43. На сметките од групата 67 – Нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинато работење, се евидентираат нематеријални средства, земјиште, градежни објекти и други недвижности, постројките, опремата и биолошките средства, вложување во недвижности и други нетековни средства кои се чуваат за продажба, или давателот на финансиски лизинг ги стекнал во постапката за принудна наплата, компензација и во други случаи, како и средствата чие работење е прекинато, а во согласност со МСФИ 5.

На сметката 670 - Нематеријални средства кои се чуваат за продажба, се евидентираат нематеријалните средства кои се набавени заради продажба, односно користените нематеријални средства за кои е донесена одлука за продажба.

На сметката 671 - Земјиште кое се чува за продажба, се опфаќа земјиштето кое е набавено заради продажба, односно користеното земјиште за кое е донесена одлука за продажба.

На сметката 672 - Градежни објекти кои се чуваат за продажба, се евидентираат градежните објекти кои се набавени заради продажба, односно користени градежните објекти за кои е донесена одлука за продажба.

На сметката 673 - Вложувања во недвижности кои се чуваат за продажба, се евидентираат вложувањата во недвижности кои се набавени заради продажба, односно за кои е донесена одлука за продажба.

На сметката 674 - Останати нетековни средства кои се чуваат за продажба, се евидентираат останатите нетековни средства кои се набавени заради продажба, односно користени нетековни средства за кои е донесена одлука за продажба.

На сметката 675 - Биолошки средства кои се чуваат за продажба се евидентираат биолошките средства кои се набавени заради продажба, односно користените биолошки средства за кои е донесена одлука за продажба.

На сметката 676 - Средства чие работење е прекинато, се евидентираат средствата на организациониот дел на друштвото чие работење се прекинува. На аналитичките сметки во рамки на оваа сметка, средствата се евидентираат во согласност со потребите на друштвото со цел обезбедување контрола над тие средства.

На сметките 678- Вредносно усогласување на нетековните средства кои се чуваат за продажба и прекинатото работење, се евидентира разликата меѓу нето продажната вредност на тие средства и нивната сметководствена вредност.

КЛАСА 7: ПОКРИВАЊЕ НА РАСХОДИ И ПРИХОДИ

44. На сметките од групата 70 - Расходи на продадени добра и услуги, се евидентира вредноста на продадените производи, стоки и услуги по цена на чинење или по трошоци на набавка.

На сметката 700 - Расходи врз основа на продадени добра (производи) и услуги, се евидентира вредноста на продадените производи и услуги по цена на чинење.

На сметката 701 - Набавна вредност на продадени добра (стоки), се евидентира вредноста на продадените стоки по трошоци на набавка.

На сметката 702 - Набавна вредност на продадени нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинато работење, се евидентира расходот според називот на сметката.

На сметката 703 - Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови и отпадоци се евидентира расходот според називот на сметката.

45. На сметките од групата 73 - Приходи од продажба на добра и услуги на поврзани друштва, се евидентираат остварените приходи од продажбата на производи, стоки и услуги на матични, зависни и други поврзани друштва во земјата и во странство.

Приходите се признаваат и се вреднуваат во согласност со МСС 18, МСС 11 и оддел 23 од меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти и други релевантни МСФИ.

На сметката 730 - Приходи од продажба на добра (производи, стоки) и услуги на поврзани друштва во земјата се евидентираат приходите остварени во земјата од матични, зависни и други поврзани друштва.

На сметката 731 - Приходи од продажба на добра (производи, стоки) и услуги на поврзани друштва од странство се евидентираат приходите остварени во странство од матични, зависни и други поврзани друштва.

На сметката 732 - Приходи од специфично работење на поврзани друштва, се евидентираат приходите од извозници, од увоз за туѓа сметка, од комисиона и консигнациона продажба од матични, зависни и други поврзани друштва.

На сметката 733 - Приходи од продажба на добра и услуги на поврзани друштва врз други основи, се евидентираат приходите од матични, зависни и други поврзани друштва кои не се евидентирани на другите сметки од групата 73.

46. На сметките од групата 74 - Приходи од продажба на неповрзани друштва, се евидентираат остварените приходи од продажбата на производи, стоки и услуги на домашен и на странски пазар според називите на сметките од оваа група. Приходите се признаваат и се вреднуваат во согласност со МСС 18, МСС 11, други релевантни МСФИ и оддел 23 и други релевантни оддели на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

На сметката 740 - Приходи од продажба на добра (производи) и услуги во земјата, се евидентираат остварените приходиспоред називот на сметката.

На сметката 741 - Приходи од продажба на добра (стоки) во земјата, се евидентираат остварените приходи според називот на сметката.

На сметката 742 - Приходи од продажба на добра (производи, стоки) и услуги во странство, се евидентираат остварените приходи според називот на сметката.

На сметката 743 - Приходи од продажба на материјали, резервни делови и отпадоци се евидентираат приходите од продажба според називот на сметката.

На сметката 744 - Приходи од продажба на нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинато работење се евидентираат остварените приходи според називот на сметката.

На сметката 745 - Приходи врз основа на употреба на сопствени добра (производи, стоки) и услуги, се евидентираат приходите врз основа на употреба на сопствени добра за изработка на објекти, постројки, алат, опрема и друго.

На сметката 746 - Приходи од специфично работење на неповрзани друштва се евидентираат приходите од извозници, од увоз за туѓа сметка, од комисиона и консигнациона продажба.

На сметката 747 - Приходи од наемнини, се опфаќаат приходи врз основа на наемнини.

На сметката 748 - Приходи од продажба на добра врз основа на финансиски наем (лизинг), се евидентираат приходите од финансиски наем (лизинг).

На сметката 749 - Останати приходи од продажба на неповрзани друштва, се евидентираат приходите од продажба кои не се евидентирани на другите сметки во рамки на групата 74.

47. На сметките од групата 75 - Приходи од вредносно усогласување на нетековни и тековни средства, се евидентираат остварените приходи од вредносно усогласување на нетековни и тековни средства според називите на сметките од оваа група.

На сметката 750 - Приходи од вредносно усогласување на нематеријални средства, се евидентираат приходите според називот на сметката.

На сметката 751 - Приходи од вредносно усогласување на материјални средства, се евидентираат приходите според називот на сметката.

На сметката 752 - Приходи од вредносно усогласување на вложувања во недвижности, се евидентираат приходите според називот на сметката.

На сметката 753 - Приходи од вредносно усогласување на останати материјални средства, се евидентираат приходите според називот на сметката.

На сметката 754 - Приходи од вредносно усогласување на долгорочни побарувања, депозити и слично, се евидентираат приходите според називот на сметката.

На сметката 755 - Приходи од вредносно усогласување на краткорочни побарувања, се евидентираат приходите според називот на сметката.

На сметката 756 - Приходи од вредносно усогласување на залихи, се евидентираат приходите според називот на сметката.

На сметката 757 - Приходи од вредносно усогласување на нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинато работење според називот на сметката.

На сметката 759 - Приходи од вредносно усогласување на останати средства, се евидентираат приходите според називот на сметката.

48. На сметките од групата 76 - Останати приходи, се евидентираат приходите според називите на сметките од оваа група.

На сметката 760 - Добивки од продажба на нематеријални и материјални средства, се евидентираат приходите според називот на сметката.

На сметката 761 - Добивки од продажба на биолошки средства, се евидентираат приходите според називот на сметката.

На сметката 762 - Добивки од продажба на учество во капитал и хартии од вредност, се евидентираат разликата меѓу продажната и сметководствена вредност.

На сметката 763 - Добивки од продажба на материјали и отпадоци, се евидентираат приходите според називот на сметката.

На сметката 764 - Вишоци, се евидентираат вишоците утврдени со пописот.

На сметката 765 - Приходите од наплатени отпишани побарувања и приходи од отпис на обврските, се евидентираат приходот според називот на сметката.

На сметката 766 - Приходи врз основа на ефекти од договорена заштита од ризик, се евидентираат приходите од ефектот од заштита од ризик од поврзани и неповрзани друштва, освен ефектот врз основа на валутна клаузула.

На сметката 767 - Приходи од премии, субвенции, дотации и донации, се евидентираат приходите според називот на сметката. Овие приходи се вреднуваат во согласност со МСС 20, други релевантни МСФИ и оддел 24 и други релевантни оддели на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

На сметката 768 - Приходи од укинување на долгорочни резервирања, се евидентираат приходите од укинување на долгорочните резервирања.

На сметката 769 - Останати приходи од работењето, се евидентираат приходите кои не се евидентирани на другите сметки во рамки на групата 76.

49. На сметките од групата 77 - Финансиски приходи, се евидентираат приходите според називите на сметките од оваа група. Овие приходи се вреднуваат во согласност

со МСС 18, МСС 21, други релевантни МСФИ и оддел 30 и други релевантни оддели на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

На сметката 770 - Приходи врз основа на камати од работењето со поврзани друштва, се евидентираат приходите од договорните камати и казнени камати од матични, зависни и други поврзани друштва.

На сметката 771 - Приходи врз основа на позитивни курсни разлики од работењето со поврзани друштва, се евидентираат приходите од курсни разлики настанати во пресметковниот период од односи со матични, зависни и други поврзани друштва.

На сметката 772 - Останати финансиски приходи од поврзани друштва, се евидентираат приходите врз основа на валутна клаузула и друго.

На сметката 773 - Приходи од вложувања во поврзани друштва, се евидентираат приходите од дивиденди и од удели од матични, зависни и други поврзани друштва.

На сметката 774 - Приходи врз основа на камати од работењето со неповрзани друштва, се евидентираат приходите од договорните и казнени камати.

На сметката 775 - Позитивни курсни разлики од работењето со неповрзани друштва, се евидентираат позитивните курсни разлики за денарската противвредност на монетарните ставки искажани во странски валути.

На сметката 776 - Приходи од вложувања во неповрзани друштва, се евидентираат приходите од дивиденди или удели, учество во инвестициони фондови и останати финансиски приходи.

На сметката 777 - Нереализирани добивки (приходи) од финансиски средства, се евидентираат приходите од зголемување на вредноста на акциите, уделите и останатите финансиски средства.

На сметката 779 - Останати финансиски приходи, се евидентираат приходи кои не се евидентирани на другите сметки во рамки на групата 77.

50. На сметките од групата 78 – Удел во добивката на придружно друштво и нето добивка од прекиното работење, се евидентираат приходите според називите на сметките од оваа група.

На сметката 780 - Удел во добивката на придружно друштво, се евидентира приходите од учество во добивката на придружни друштва.

На сметката 781 - Нето добивка од прекиното работење, се евидентира добивката на организационите делови за кои е донесена одлука за прекин на работењето.

51. На сметката 790 - Разлика на приходите и расходите од вкупното работење, се евидентира разликата меѓу приходите и расходите од работењето на крајот на пресметковниот период. До колку вкупните приходи се во поголем износ од вкупните расходи, за износот на вишокот на приходи над расходи се задолжува сметката 790, а се одобрува во корист на сметката 800 - Добивка пред оданочување.

Доколку вкупните приходи се во помал износ од вкупните расходи, за износот на вишокот на расходи над приходи се задолжува сметката 801 - Загуба пред оданочување, а се одобрува во корист на сметката 790 - Разлика на приходите и расходите.

КЛАСА 8: РЕЗУЛТАТИ ОД РАБОТЕЊЕТО

52. На сметките од групата 80 - Добивка / загуба пред оданочување се евидентира разликата меѓу приходите и расходите од вкупното работење за пресметковниот период.

На сметката 800 - Добивка пред оданочување, се евидентира износот на вишокот на приходи над расходи до колку вкупните приходи се во поголем износ од вкупните расходи во пресметковниот период.

На сметката 801- Загуба пред оданочување, се евидентира износот на вишокот на расходи над приходи, до колку вкупните приходи се во помал износ од вкупните расходи во пресметковен период.

53. На сметките од групата 81 - Данок на добивка и други давачки, се евидентира данокот на добивка или другите даноци и давачки утврдени со даночните прописи

На сметката 810 - Данок на добивка се евидентира износ според називот на сметката.

На сметката 811- Одложени даночни приходи, се евидентираат износи според називот на сметката.

На сметката 812- Одложени даночни расходи, се евидентираат износи според називот на сметката.

На сметката 813 - Други давачки, се евидентираат износи според називот на сметката.

54. На сметките од групата 82 – Нето добивка/загуба за периодот, се евидентираат остварената нето добивка односно загуба од работењето за пресметковниот период.

На сметката 820 – Нето добивка за периодот се евидентира износот според називот на сметката

На сметката 821 – Нето загуба за периодот се евидентира износот според називот на сметката

55. На сметките од групата 83 - Добивка/загуба за периодот која припаѓа на други, се евидентира делот од остварената добивка односно загуба од работењето за пресметковниот период кој припаѓа на матичното друштво односно на учеството кое нема контрола според називите на сметките од оваа група.

На сметката 830 -Добивка која припаѓа на сопствениците на матичното друштво, се евидентира износот според називот на сметката.

На сметката 831 - Добивка која припаѓа на учество кое нема контрола, се евидентира износот според називот на сметката.

На сметката 832 - Загуба која припаѓа на сопствениците на матичното друштво, се евидентира износот според називот на сметката.

На сметката 833 -Загуба која припаѓа на учество кое нема контрола, се евидентира износот според називот на сметката.

56. На сметките од група 84 - Останата сеопфатна добивка/загуба, се евидентира добивка или загуба која произлегува од преведување на странско работење, добивка или загуба од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба како и ефектот добивка или загуба од хеџинг инструменти за хеџирање на парични текови и други компоненти на останата сеопфатна добивка согласно МСС 1 и оддел 5 од МСФИ за мали и средни субјекти.

На сметката 840 - Добивка која произлегува од преведување на странско работење, се евидентира износ според називот на сметката.

На сметката 841 - Загуба која произлегува од преведување на странско работење, се евидентира износ според називот на сметката.

На сметката 842 - Добивка од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба, се евидентира износ според називот на сметката.

На сметката 843 - Загуба од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба, се евидентира износ според називот на сметката.

На сметката 844 - Добивка од ефектот од хеџинг инструменти за хеџирање на парични текови, се евидентира износ според називот на сметката.

На сметката 845 - Загуба од ефектот од хеџинг инструменти за хеџирање на парични текови, се евидентира износ според називот на сметката.

На сметката 846 - Позитивни ефекти од ревалоризација на нематеријалните и материјалните средства, се евидентира износ според називот на сметката.

На сметката 847 - Негативни ефекти од ревалоризација на нематеријалните и материјалните средства, се евидентира износ според називот на сметката.

На сметката 848 - Актуарски добивки на дефинирани планови за користи на вработените, се евидентира износ според називот на сметката.

На сметката 849 - Актуарски загуби на дефинирани планови за користи на вработените, се евидентира износ според називот на сметката.

57. На сметките од група 85 - Удел во останатата сеопфатна добивка/загуба на придружни друштва (само за потребите на консолидација), се евидентираат уделите во останатата сеопфатната добивка, односно загуба на придружените друштва во постапката на консолидација.

На сметката 850 - Удел во останата сеопфатна добивка на придружни друштва се евидентира износ според називот на сметката.

На сметката 851- Удел во останата сеопфатна загуба на придружни друштва, се евидентира износ според називот на сметката.

58. На сметките од група 86 - Данок на добивка на компоненти на останата сеопфатна добивка, се евидентира данок на добивка на компоненти на останата сеопфатна добивка.

На сметката 860 - Данок на добивка на компоненти на останата сеопфатна добивка, се евидентира износ според називот на сметката

59. На сметките од група 87- Нето останата сеопфатна добивка/загуба, се евидентира нето останата сеопфатна добивка односно нето остварената сеопфатна загуба.

На сметката 870 - Нето останата сеопфатна добивка, се евидентира износ според називот на сметката.

На сметката 871 - Нето останата сеопфатна загуба, се евидентира износ според називот на сметката.

60. На сметките од група 88 - Вкупна сеопфатна добивка/загуба за периодот, се евидентира делот од вкупната сеопфатна добивка/загуба кој припаѓа на матичното друштво и учеството кое нема контрола.

На сметката 880 - Сеопфатна добивка која им припаѓа на сопствениците на матичното друштво, се евидентира износ според називот на сметката.

На сметката 881 - Сеопфатна добивка која им припаѓа на учество кое нема контрола, се евидентира износ според називот на сметката.

На сметката 882 - Сеопфатна загуба која им припаѓа на сопствениците на матичното друштво, се евидентира износ според називот на сметката.

На сметката 883 - Сеопфатна загуба која им припаѓа на учество кое нема контрола, се евидентира износ според називот на сметката.

61. Во корист на сметките од групата 89 - Распоредување на добивката, се евидентираат распоредените износи за намените според називите на сметките од оваа група.

На сметката 890 - Покривање на загубата од претходни години, се евидентира распоредениот износ за оваа намена.

На сметката 891 - Зголемување на капиталот (капитал на сопствениците) се евидентира распоредениот дел од нето добивка за оваа намена.

На сметката 892 - Дивиденди или удел во добивката и друго, се евидентира износот на распоредениот дел од нето добивка за дивиденди удел во добивката и за други неспомнати намени.

На сметката 893 - Резерви, се евидентира распоредениот дел од нето добивка за резерви.

На сметката 899 - Нераспоредена добивка, се евидентира износот според називот на сметката.

КЛАСА 9: КАПИТАЛ, РЕЗЕРВИ И ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА

62. На сметките од групата 90 - Основна главнина (запишан капитал), се евидентира основната главнина според називите на сметките од оваа група.

На сметката 900 - Основна главнина - запишан и уплатен капитал, се евидентира основната главнина која е запишана и уплатена согласно одредбите на Законот за трговските друштва.

На сметката 901 - Запишана, а неуплатена основна главнина, се евидентира износот на запишаните, а неуплатени акции односно удели утврден врз основа на договорот за основање на друштвото

На сметката 902 - Сопствени акции и удели, се евидентира износот на откупени сопствени акции или удели во согласност со Законот за трговските друштва или друг пропис, кој претставува одбитна ставка од основната главнина на друштвото.

63. На сметките од групата 91 - Премии на емитирани акции, се евидентираат премиите на емитирани акции според називите на сметките од оваа група.

На сметката 910 - Премии врз основа на продажба на обични акции, се евидентираат премиите на емитирани обични акции, како остварен вишок над номиналната вредност на обичните акции. Негативна премијата на емитираните акции односно долгово салдо на оваа сметка, на денот на известување се пренесува на сметката 950 - Акумулирана добивка или на сметката 960 - Пренесена загуба.

На сметката 911 - Премии врз основа на продажба на приоритетни акции се евидентираат премиите на емитирани приоритетни акции, како остварен вишок над номиналната вредност на приоритетни акции.

На сметката 912 - Премии врз основа на конверзија на приоритетни акции во обични акции, се евидентира остварената премија при конверзија на приоритетни акции во обични акции.

64. На сметките од групата 93 - Ревалоризациони резерви и разлики од вреднување на компоненти на останата сеопфатна добивка се евидентираат позитивните и негативните ефекти од промената на објективната (фер) вредност на средствата според називот на сметката.

На сметката 930 - Ревалоризациони резерви на нематеријални и материјални средства, се евидентира промената на нематеријални средства, недвижности, постројки и опрема.

На сметката 931 - Ревалоризациони резерви врз основа на преведување на странско работење, се евидентираат резервите од курсни разлики од преведувањето на странското работење.

На сметката 932 - Ревалоризациони резерви врз основа на финансиски средства расположливи за продажба, се евидентира нереализираната добивка/загуба врз основа на промена на објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба.

На сметката 933 - Добивки/загуби од заштита на паричниот тек до рекласификација, се евидентираат износите според називот на сметката.

На сметката 934 - Добивки/загуби од дефинирани планови за користи на вработените се евидентираат ревалоризационите резерви според називот на сметката

На сметката 935 - Останати ревалоризациони резерви кои не се евидентирани на останатите сметки од групата 93.

65. На сметките од групата 94 - Резерви, се опфаќаат резервите според називите на сметките од оваа група.

На сметката 940 - Законски резерви, се евидентираат задолжителните резерви кои се формираат во согласност со закон.

На сметката 941 - Статутарни резерви, се евидентираат резервите кои се формираат во согласност со статутот на друштвото, како што се резервите за одржување на финансиската стабилност на друштвото, за развојни активности и слично, резерви за преструктурирање, резерви за покривање на загуба.

На сметката 942 - Останати резерви, се евидентираат резервите за награди и други резерви за кои не постои посебна сметка во рамки на групата 94.

66. На сметките од групата 95 – Задржана акумулирана добивка и добивка за тековната година, се евидентира задржаната добивка од претходните години и нераспоредената добивка за тековната година.

На сметката 950 – Задржана (акумулирана) добивка од претходни години, се евидентира акумулираната нераспоредена добивка од претходните години.

На сметката 951 - Добивка од тековната година, се евидентира нераспоредената добивка за тековната година. На почетокот на наредната година салдото од оваа сметка се пренесува на сметката 950 - Задржана (акумулирана) добивка.

67. На сметките од групата 96 - Пренесена загуба и загуба за тековната година, се евидентира пренесената/непокриена загуба од претходните години и загубата за тековната година.

На сметката 960 - Пренесена загуба од претходни години, се евидентира загубата од претходните години.

На сметката 961 - Загуба за тековната година, се евидентира загубата утврдена на крајот на пресметковниот период.

На почетокот на наредната година салдото од оваа сметка се пренесува на сметката 960 – Пренесена загуба.

68. На сметките од групата 97 - Учество во капиталот кое нема контрола, се евидентира делот од главнината на учеството кое нема контрола во согласност со МСС 27 и МСФИ 3 и оддел 19 на меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

69. На сметките од групата 99 - Вонбилансна евиденција, се евидентираат средствата кои не се во сопственост на друштвото како и нивните обврски.

На сметката 990 - Примени туѓи недвижности, постројки и опрема, се евидентираат туѓите средства според називот на сметката.

На сметката 991 - Примени туѓи материјали, полупроизводи, производи и стоки, се евидентираат туѓи средства според називот на сметката.

На сметката 992 - Хартии од вредност и други вредносници, се евидентираат примените хартии од вредност како средства за обезбедување како и други вредносници.

На сметката 993 - Права, се евидентираат одобрените (договорени) кредити, хипотекарното право (право на туѓи средства), правото на оштета, правата на користење патенти, лиценци и слични права, правата по лоро акредитиви (домашен и странски)

На сметката 994-Останата активна вонбилансна евиденција, се евидентираат потенцијалните средства кои не се евидентирани на другите активни вонбилансни сметки.

На сметката 995 -Обврски за примени туѓи недвижности, постројки и опрема, се евидентираат обврските врз основа на средства евидентирани на сметката 990.

На сметката 996 - Обврски за примени туѓи материјали, полупроизводи, производи и стоки, се евидентираат обврските врз основа на средства евидентирани на сметката 991.

На сметката 997 - Обврски за хартии од вредност и други вредносници, се евидентираат обврските врз основа на средства евидентирани на сметката 992.

На сметката 998 - Обврски за права, се евидентираат обврските врз основа на средства евидентирани на сметката 993.

На сметката 999 - Останата пасивна вонбилансна евиденција, се евидентираат обврските врз основа на средствата евидентирани на сметката 994.

СПОРЕДБЕН ПРЕГЛЕД НА СМЕТКИТЕ ВО СМЕТКОВНИОТ
ПЛАН

на новата сметка	од старата сметка
000	010д
001	012
002	013
003	014
006	015
005	016
007	017
008	018
009	019
010	020д
011	021
012	022
013	023
014	020д,024
015	-
016	025
017	026
018	028
019	029
020	-
021	-
026	-
027	-
028	-
029	-
030	040д
031	040д, 043
032	041, 042
033	045д
034	044д
035	044д
036	044д
037	045д
038	048,046
039	049
040	-
на новата сметка	од старата сметка
041	-
042	-
043	-

044	-
045	-
046	-
047	-
049	-
050	-
100	100
101	101
102	102
103	103
104	104
105	105
106	107д
107	110д,111д,112д,113д,117д
108	107д
109	119д
група 11	140,147,149д
120	120
121	121
122	370д, 670, 672д
123	370д, 671, 672д
124	142, 143,144
125	-
126	-
127	-
129	129, 149д,377, 679
130	160
131	161
132	164
133	163
134	162д
135	162д
136	167д
137	167д
138	167д
139	169
140	170
143	171
145	172, 173, 177д
149	179д
на новата сметка	од старата сметка
150	177д
151	177д

152	177д
153	177д
154	174
157	177д
158	177д
159	179д
160	151д
161	151д
162	153д
163	153д
164	112д, 113д,117д
165	150д, 152
166	153д
167	153д
168	154,157
169	159
190	190
191	194
192	191д
193	191д
194	191д
195	192
198	197
Група на сметки 21	240, 245, 246,249д
220	220д, 222д
221	221д, 222д
222	223д, 224д
223	223д, 224д
224	242, 243, 244
225	220д, 221д
229	-
230	260
231	261
232	265
233	263
234	262д
235	262д
236	269д
237	269д
239	269д
на новата сметка	од старата сметка
240	270
242	279д

242	279д
249	279д
250	279д
251	276
252	279д
253	279д
254	247
255	279д
256	279д
259	279д
260	257д
261	257д
262	250
263	251
264	Група 21
265	279д
266	279д
267	279д
269	279д
270	289д
271	289д
272	289д
273	287
279	288,289д
280	280д, 282д
281	280д, 282д
282	284д
283	284д
284	283
285	280д,282д
286	281
287	285
288	286д
289	286д
290	290д
291	294
292	290д
293	292
294	297д
295	297д
на новата сметка	од старата сметка
299	297д
300	300

301	301
302	302
303	303д
304	303д
309	309
310	310
311	312
316	316
318	317
319	319
320	320
328	327
329	329
350	350
351	351
352	352д
353	353д
354	352д
355	353д
358	357
359	359
400	400д
401	400д
402	401д
403	401д
404	404д
405	404д
406	-
407	405д
408	405д
409	-
410	410
411	419д
412	411
413	412
414	414
415	419д
416	419д
417	413,442д
419	419д
на новата сметка	од старата сметка
420	470д, 471д
421	470д, 471д

422	-
430	430д, 431д
431	430д, 431д
432	430д, 431д
433	429д
435	421
436	429д
437	429д
438	429д
439	420,422,423,429д
440	440
441	441
442	449д
443	449д
444	442д
445	443
446	447
447	444
448	449д
449	449д
450	434д
451	434д
452	434д
453	434д
454	434д
455	436
456	437
457	434д
459	432,435,438,439д
460	450д
461	450д
462	459д
463	459д,703д
464	452
465	459д
466	459д
467	459д
468	453
469	451,454,459д,703д,група 72
470	480
на новата сметка	од старата сметка
471	481
472	482

474	483,484
475	485
476	434д
477	489д
479	489д
480	-
481	-
490	490д
491	490д
492	490д
600	600
601	-
602	-
606	606
608	607
609	609
610	-
611	-
618	-
630	630
631	631
633	633
634	634
635	635
636	636
637	637
638	638
639	639
650	650
651	651
652	652
653	653
659	659
660	660
661	661
662	662
663	663
664	664
665	665
666	666
на новата сметка	од старата сметка
668	667
669	669

670	-
671	-
672	-
673	-
674	-
675	-
676	-
678	-
700	700
701	701
702	-
703	702
730	750д
731	750д
732	750д
733	750д
740	751д
741	751д
742	752
743	756
744	-
745	755
746	751д, 752д
747	753
748	759д
749	759д
750	-
751	-
752	-
753	-
754	-
755	-
756	-
757	-
759	-
760	773д
761	773д
762	773д
763	779д
764	774д
на новата сметка	од старата сметка
765	774д, 776
766	779д

767	770
768	772д
769	771, 775, 777, 778, 779д, група 78
770	764д
771	769д
772	764д, 762д
773	760
774	765д
775	765д
776	761
777	762д, 763д
779	763д, 765д
780	-
781	-
790	790, 791
800	800, 830
801	890, 892
810	810, 840
811	-
812	-
813	811, 841, 860
820	871
821	895
830	-
831	-
832	-
833	-
840	-
841	-
842	-
843	-
844	-
845	-
846	-
847	-
848	-
849	-
850	-
851	-
860	-
на новата сметка	од старата сметка
870	-
871	-

880	-
881	-
882	-
883	-
890	880
891	881
892	883, 885, 886, 887
893	884
899	889
900	Група 91
901	Група 90
902	
910	920д
911	920д
912	920д
Група на сметки 93	930
940	940
941	942
942	941, 949
950	950
951	951
960	960
961	961
990	990
991	991
992	992
993	993
994	994
995	995
996	996
997	997
998	998
999	999